

EUGENIA
BUSUIOCEANU

Rămîne
pe
joi

piesă în două părți

PERSONAJELE

LIVIU DIACONESCU
ANA DIACONESCU — mama lui Liviu
MIRELA RAȚIU
LILIANA STAVĂR
VASILE STAVĂR — tatăl Lilianei
SORIN BĂDILĂ
NICOLAE OPRÎTESCU
SECRETARA LUI OPRÎTESCU

PARTEA I

Tabloul 1

Casa lui Mihai Diaconescu. Acțiunea se petrece în camera lui Liviu, o cameră spațioasă, frumos mobilată, în care, în afara bibliotecii, se află fel de fel de obiecte electronice moderne.

La ridicarea cortinei Liviu ascultă muzică la radiocasetofon.

ANA (*intră cu o tavă cu prăjituri*):
Ți-am adus niște cornulețe cu nucă.
LIVIU (*sare de pe fotoliul pe care stătea tolănit și după ce-i ia tava din mână, o ridică în brațe*): Ești o mamă extraordinară! De asta te iubesc eu așa de mult

ANA (*rizind*): Lingușitorule!
LIVIU (*ținând-o încă în brațe*): Știi ce?
Hai să te fac un dans (*încearcă să se învîrtească împreună cu ea*).

ANA (*apărindu-se*): Liviule, fii cuminte!

- De dans îmi arde mie acum... Sînt obosită.
- LIVIU (*privind-o cu duioșie și mîngîind-o*): Săraca mama mea... Iartă-mă! Știu că ești obosită. (*Instînd*) Nu te simți bine? Te doare ceva?
- ANA: Mă simt bine. (*Dă să plece, dar se oprește*). Taică-tu zicea că pleacă pînă la Pitești.
- LIVIU: Da! Am auzit și eu că s-a dus după niște materiale.
- ANA: Oare cînd se întoarce?
- LIVIU: Probabil mîine. Dacă nu cumva va veni chiar în astă seară. Tata e mereu grăbit. Nu cumva să piardă din timp.
- ANA: De cîteva zile e cam supărat. Tu nu știi de ce?
- LIVIU (*incurcat*): Nu. În orice caz mie nu mi-a spus nimic.
- ANA: Lucrați în aceeași uzină și nu știți unul de altul. Asta n-am s-o înțeleg niciodată.
- LIVIU: Lucrăm în aceeași uzină, dar în secții diferite și fiecare își vede de treburile lui...
- ANA: Nu cumva l-ai necăjit cu ceva?
- LIVIU: S-a plîns tata de mine?
- ANA: Nu! El e un om tare răbdător. Așteaptă...
- LIVIU: Ce așteaptă?
- ANA: Zice că odată și odată o să-ți vină și ție mîntea la cap.
- LIVIU (*ride*): Ca să-mi vie mîntea la cap sau în cap, trebuie s-o am. Mă tem că acest articol îmi lipsește.
- ANA: Tare copilăros ai rămas. Te-am răs-fătat prea mult, Liviu!
- LIVIU: Da, mamă. Și eu cred că m-ați răs-fătat prea mult. (*Se aude soneria*).
- ANA (*zîmbind*): Și ce-i de făcut?
- LIVIU (*rizend*): Ne-om descurca noi. (*Deschide. Intră Liliانا și Sorin, care îi sărută mîna Anei*).
- ANA: Mă bucur că te văd, Liliانا, și pe tine, Sorine. N-ați mai fost cam de mult pe la noi, adică pe la Liviu.
- SORIN: Cu Liviu ne vedem zilnic la lucru...
- LILIANA: Iar în timpul liber el preferă alt anturaj... mai vesel.
- ANA (*zîmbind*): Ce-i drept, de anturaj vesel, Liviu nu duce lipsă.
- SORIN: Trebuie să ne mai și distrăm...
- ANA: Da. Vă las, copiii...
- LIVIU: Mamă, ar fi bine să te culci.
- ANA: Asta am să și fac.
- LIVIU: Eu am să am grijă să pun muzica mai încet.
- ANA: Las-o așa. Știi că din dormitor nu se prea aude. Și apoi îmi place să adorm cu muzică. (*Iese*).
- LIVIU: Ei, hai! Neprețuții mei prieteni... Luați loc!
- LILIANA: Faci bășcălie de noi (*il imită*) „neprețuții”.
- LIVIU (*zîmbind*): Am vrut și eu odată să fiu mai protocolar.
- SORIN (*dînd cu ochii de radiocasetofon*): Ian te uită, șmecherul! Un radiocasetofon nou.
- LIVIU: Japonez. Ultimul tip.
- SORIN: De unde naiba faci tu rost de obiectele astea capitaliste de lux?
- LIVIU: Sînt un tip cu relații.
- LILIANA: În lumea bișnițarilor?
- LIVIU: Nu am de-a face direct cu ei. Numai prin intermediari.
- LILIANA: Probabil intermediarii sînt drăguțele tale.
- LIVIU: Ai ghicit. Una din drăguțele astea ale mele, care cunoaște bine pulsul pieței libere, m-a ajutat să-l cumpăr la un preț convenabil.
- SORIN: Și țipesa asta lucrează chiar în comerțul exterior?
- LIVIU: Nu! Pe cont propriu. Își alege clienții numai pe bază de sentimente.
- LILIANA: Și tu ești unul din cei aleși.
- LIVIU: Exact.
- SORIN: Deci comisionul nu te-a costat un ban.
- LIVIU (*rizend*): Da. Din punct de vedere material, nu m-a costat nimic.
- LILIANA: El întotdeauna iese în cîștig.
- SORIN (*privind radiocasetofonul*): Grezavă achiziție. Ai baftă, măi, Liviu!
- LIVIU: Observați ce sunet are...
- SORIN: E mișto! Pe cuvîntul meu...
- LIVIU: De asta v-am chemat, să-l inaugurăm. (*Toarnă în pahare, ciocnesc*). Noroc!
- SORIN (*ciocînd*): Numai pe noi ne-ai chemat? Mă așteptam să găsesc alci o droaie de fete.
- LILIANA: Chiar așa. Unde-ți sînt admiratoarele?
- SORIN: Egoistule! Le ții numai perțtru tine.
- LIVIU (*cu ironie*): N-ar fi încăput toate în camera asta... Și mi-e greu deocamdată să fac o selecție. Așa că n-am invitat nici una. De altfel am ținut să fiu numai cu voi. E o petrecere de adio, ca să zic așa... (*Ridică paharul*) Să fie într-un ceas bun!
- SORIN: Hai mă, Liviu! n-o fă pe nebunul cu noi! Chestia cu transferul nu-i decît o glumă.
- LIVIU (*grav*): Nu-i deloc o glumă. Dimpotrivă, singurul lucru serios pe care-l fac și eu în viață.
- LILIANA: Dacă, după mîntea ta „strălucită”, a fugi e un lucru serios...
- LIVIU: Sînt și cazuri cînd trebuie să fugi. În fond, ce atîta vorbărie. Am să lucrez în altă parte. Atîta tot.
- SORIN: Dar nu înțeleg ce te-a apucat! În uzina noastră ești bine văzut, ești stimat.
- LIVIU (*dezlăntuit*): Bine văzut și stimat este tata, nu eu. În uzină, nici nu am

propriu zis o identitate. Nimeni nu-mi spune Liviu Diaconescu, ci fiul lui Mihai Diaconescu.

SORIN Asta-i chiar o gogomănie mai mare ca tine.

LIVIU : Ba nu-i deloc o gogomănie. Oamenii sînd mă vād nu mă întrebă ce fac eu. Mă întrebă în schimb ce mai face tata.

LILIANA Trebuie să recunoști că nea Mihai într-adevăr un om formidabil.

LIVIU Recunosc.

LILIANA : Și-ți pare rău ?

LIVIU Nici vorbă. Dar nu mai vreau să trăiesc în umbra lui, din realizările și prestigiul lui.

SORIN Hai, mă Liviu!e, că poți și tu să le rupi gura la toți. N-ai decît să te pui pe treabă...

LILIANA Nea Mihai te-a rugat să-l ajuți la ultima sa invenție... L-ai refuzat.

LIVIU : Sigur că l-am refuzat. Nu vă dați seama ? Chiar dacă aș fi avut și eu o contribuție, cine ar fi crezut că-i a mea ? Dacă rămîn în uzina asta, pînă iese tata la pensie și după aceea, alți cîțiva ani, eu nu voi fi nimic altceva decît fiul lui Mihai Diaconescu.

LILIANA : Dacă nu te-am cunoaște și n-am ști ce limbă afurisită ai, am putea crede că-l urăști pe tatăl tău.

LIVIU (*sincer*) : Să-l urăsc ? Dimpotrivă, îl divinizez. Dar nu-l pot egala, asta-i problema. Oricum, de rîs nu l-am făcut. Sarcinile mi le îndeplinesc. Muncesc. (*Către Liliana*) Și în rapoar-tele tale n-ai cum să mă încondeiezi...

LILIANA (*rtzînd*) : Dar nici să te laud. Muncеști, dar fără entuziasmul lui nea Mihai.

LIVIU Ce să fac ? Regret, dar entuziasmul nu-i întotdeauna ereditar. De altfel, spre nenorocul meu, în multe privințe nu semăn cu tata.

SORIN : Nu-i semeni ? Atunci cum se face că ai intrat în facultate cu media cea mai mare... Cap de listă ?

LIVIU : După nume... Dacă mă cheamă tot Diaconescu...

SORIN : Pe mine vrei tu să mă protestezi, mă afurisitul ? ! Ori ai uitat c-am fost colegi de grupă și de bancă ? (*Către Liliana*). În toți anii facultății s-a menținut pe primul loc.

LIVIU : N-aveam încotro. Pentru că, și acolo profesorii mă făceau mereu atent : „Ai grijă să nu-l faci de rîs pe tatăl tău.“ Cînd îndrăzneam și eu să-mi spun unele păreri personale simțeam că sînt suspectat că m-a ajutat tata. „L-ai consultat pe tovarășul Mihai Diaconescu ?“, mă întrebau. În-

ghiteam în sec și mă înroșeam. Pe atunci mai credeam că aș putea să-l ajung din urmă pe tata sau chiar să-l întrec. Dar după aceea mi-am dat seama că nu-i posibil...

LILIANA : Și concluzia asta ai tras-o probabil după o profundă reflecție.

LIVIU Da. Degeaba încerci să mă ironizezi. Concluzia asta se bazează pe realitate. Și dacă vrei să știi, mi-s pline buzunarele de argumente.

LILIANA : Zău ? Dă-le drumul...

LIVIU : Tata este cu adevărat un mare specialist, un mare inventator și inovator. Și are un talent tehnic, cum rar înțilnești.

LILIANA : Tatăl tău a urmat facultatea la seral. Tu, la zi, e o diferență.

LIVIU O fi. Dar sînt lucruri pe care, oricît de bine le-ai studia în facultate, tot nu le rezolvi fără talent. Și talentul ăsta, sînt nevoit din nou să recunosc, nu l-am moștenit.

SORIN : Ai și găsit cu ce să ne convingi. Îți lipsește talentul, sărăcuțul de tine. Vrei ca talentul ăsta să țînească de la sine. Dacă s-ar putea chiar prin somn, nu ?

LILIANA (*rtzînd*) : Sau cînd face curte fetelor.

SORIN : A ! În domeniul ăsta are el destulă inspirație. În cucerirea de suflete, e un autentic inovator. Numai că tehnica încă nu-l inspiră.

LILIANA : Dacă ai avea măcar o parte din voința și perseverența lui nea Mihai...

LIVIU : Recunosc. Nu am voința tatii. Și mai este ceva de care ar trebui să țineți seama.

SORIN : Ce anume ?

LIVIU : Tata are față de mine un avans prea mare de fapte și evenimente pe care le-a trăit direct. Eu m-am născut abia în 1956.

LILIANA (*amuzată*) : Abia ? Te pome-nești că-ți pare rău că ești atît de tînăr...

LIVIU : Nu-mi pare rău, dar nu pot să ignor faptul că eu mă țineam încă de fusta mamei, cînd tata a reparat ultima locomotivă cu aburi care a părăsît fabrica. Locomotiva cu numărul (*spun toți în cor*) 50333, intrată după cum știți în istorie.

SORIN (*rtzînd*) : A ! Îți pare rău că n-ai intrat și tu în istorie ?

LIVIU : Bineînțeles că-mi pare rău, dar nu despre asta este vorba.

SORIN Atunci ce alte speculații mai ai de gînd să faci ?

LIVIU : Ia termină tu cu înțepăturile tale că nu-s deloc speculații, ci fapte reale. Cînd tata, de pildă, participa la construirea noii uzine, de care-i atît de mîndru acum, eu eram abia la gră-

diniară de copii, unde educatoarea se străduia să mă învețe cum să descenez o casă. Numai că, spre dezamăgirea ei, casele pe care le desenam eu îmi ieșeau de ficare dată strimbe.

LILIANA (rîzînd): Asta-i adevărat. Tare neîndemnativ erai.

LIVIU: Iar cînd mă chinuiam să învăț tabla înmulțirii, pentru că îmi intra greu în cap cît fac 9×7 , tata umplea pagini întregi cu desene și calcule, în vederea construirii primului reactor românesc. E o diferență, nu?

SORIN (rîzînd): Mare de tot. Mă întreb numai cum de te-a înzestrat natura tocmai pe tine cu o asemenea memorie fantastică.

LILIANA: Iar eu aș vrea să știu cît mai ai de gînd să apelezi la ea.

LIVIU: Încă un exemplu și am terminat. Vă amintiți probabil de cele două circumioare, din cartierul nostru, cu nume ilustre „La cinci bani” și „La Gheorghită cu foi de viță”, unde tata în ziua salariului bea un sprîț sau o bere. Umblam încă în pantaloni scurți și băteam mingea cînd buldozerele le-au dărîmat. Acum în locul lor s-a ridicat un bloc cu 13 etaje, la parterul căruia se află două localuri de lux.

SORIN: Cofetăria și restaurantul Favorit. Dar nu văd unde vrei să ajungi.

LIVIU: Știi ce-mi spunea tata atunci? Că ele se construiesc ca să am eu mai tirziu unde să invit fetele.

LILIANA: Pe care tu, slavă domaului, le inviți.

LIVIU: Sigur că le invit. Numai că fetele din ziua de azi nu se mai mulțumesc cu o bere sau cu un sprîț. Vor să fumeze Kent și să bea whisky. Și dacă nu le dai, te consideră prost crescut sau zgîrcit...

LILIANA: Ceea ce nu e cazul cu tine...

LIVIU: Bineînțeles. Mă străduiesc să fac față noilor condiții. Aici vroiam să ajung. Între ce-i acum și ce-a fost este o mare diferență. Vremurile sacrificiului s-au dus.

LILIANA: Acum gata. Putem fi înștițiți pe deplin, așa-i?

LIVIU: N-am zis asta. Dar un erou ca tata, așa cum vreți voi, nu pot să devin. Deci punem punct acestei discuții și să mai bem ceva. (Toarnă).

SORIN: Chiar așa, să fiu al naibii, de atîtea argumente și contraargumente mi s-a uscat gîtul.

LIVIU (ridicînd paharul): Pentru tinerețea noastră!

SORIN (ciocnînd cu Liviu): Ai dreptate, Liviu! Să ne bucurăm de ea. Că anii zboară. Și ca mîine predăm și noi ștafeta altora. (Beau).

LILIANA (nu bea și cu un aer preocupat): Mă gîndesc la nea Mihai ce

supărat va fi cînd o să afle că Liviu... SORIN (lui Liviu): Mă, Liviu!e, chiar nu i-ai spus nimic?

LIVIU: Nu! Dar sînt sigur că, pînă la urmă, tata o să mă înțeleagă.

LILIANA: Nu merită, săracul, o asemenea lovitură.

SORIN: Ei, hai, Lilianna, prea o iei și tu în tragie. Ce rost are să ne amestecăm noi în relațiile dintre Liviu și nea Mihai? Și nici n-am venit aici s-ascult o lecție de morală. Zău așa! Am venit să ne distrăm.

LIVIU: Bineînțeles. Avem muzică bună. Ar trebui să dansăm... Vrei, Lilianna?

LILIANA: Nu!

LIVIU: Îmi pare rău că mă refuzi.

LILIANA: Lasă că ai tu destule fete cu care să dansezi.

LIVIU: Dar nu acum.

LILIANA: N-ai decît să dai cîteva telefoane și se umple casa de fete.

SORIN: Zău, Liviu! Nu-i rea ideea. Eu n-am mai dansat de nu știu cîtă vreme. Hai, bătrîne, dă telefon!

LIVIU: N-am chef astă seară de nimeni altcineva în afară de voi.

SORIN: Păcat! (Se aude ciocnîturi în geam).

LILIANA: Auzi, bate cineva în geam...

LIVIU: Aude! Dar nu știu cine poate fi. Probabil vreun trecător. A văzut lumină și neavînd ce face bate în geam. Asta-i dezavantajul de a locui la parter... (Ciocnîturile continuă discret).

SORIN: Parcă ar fi un semnal.

LIVIU: Ce semnal? Că nu aștept pe nimeni. (De afară se aude o voce tînră: „Liviu!e, deschide ușa!”)

LILIANA: Ei, acum te-ai lămurit? O faci pe misteriosul cu noi...

LIVIU: Habar n-am. E un glas pe care nu-l cunosc.

SORIN: Oricum, deschide. Altfel o s-o trezească pe mairă-ta.

LIVIU: Da. În fața acestui argument n-am încotro. Trebuie să deschid. (Deschide și în ușă apare Mirela, o fată nostîlmă, îmbrăcată cu gust, care, fără a aștepta vreo invitație, intră hotărîtă).

MIRELA: Ciao!

LIVIU (surprins): Ciao! Dar cu cine am onoarea, vă rog?

MIRELA: Sînt Mirela Rațiu. Sigur, deocamdată, numele meu nu vă spune nimic.

LIVIU: Într-adevăr, un nume de care n-am mai auzit pînă acum.

MIRELA: În schimb, eu vă știu pe dumneavoastră.

LIVIU: Mă știți? De unde?

MIRELA: V-am văzut acum cîteva zile la o petrecere. Nu mi-ați fost prezentat. Dar m-am interesat, am cules

- informații după cum vedeți, am venit...
- LIVIU: Văd că-ți venit, că nu sînt orb. Dar în ce scop?
- MIRELA: Vă spun eu imediat. Dar mai întii vreau să mă scuz față de pretenții dumneavoastră. (*Adresîndu-se Lilianei și lui Sorin*). Iertați-mă dacă v-am stricat cumva petrecerea. Dar vă promit că n-o să dureze mult. Sînt în trecere. Deocamdată...
- LIVIU: Deocamdată?
- MIRELA: Da. O primă luare de contact, ca să zic așa. (*Către Liliana și Sorin*). Deci nu vă supărați că vi-l răpesc cîteva minute?
- LILIANA (*cu un aer fals de indiferență*): Deloc!
- SORIN (*rizînd*): Pe mine m-ați făcut chiar curios.
- MIRELA (*lui Liviu*): Atunci să trecem direct la subiect. Dar, ca lucrurile să decurgă cît mai firesc, propun să ne tutuim. Deci, fără formalități, direct Mirela — Liviu. De acord?
- LIVIU: Mă rog. De acord.
- MIRELA: Liviuule, te-am plăcut, să știi.
- LIVIU: Nu mai spune! Extraordinar!
- MIRELA: Asta așa, la prima vedere...
- LIVIU: Deci treaba nu-i definitivă?
- MIRELA: S-ar putea să fie. Depinde...
- LIVIU: Depinde? De ce?
- MIRELA: Ai să vezi. „Ai puțintică răbdare“, cum spune Caragiale.
- LIVIU: Mă rog... Dar n-ai vrea să iei loc?
- MIRELA: Încă nu. Și-am să te rog și pe tine să mai rămii cîteva clipe în picioare, să te pot studia mai bine.
- LIVIU: Să mă studiezi?
- MIRELA: Da! (*Măsurîndu-l cu atenție*). Mda! Înălțimea convenabilă. Fața senină, trăsături regulate. Ochii, nu chiar frumoși, dar destul de expresivi. (*Continuîndu-și cercetarea*). Talia, deocamdată, merge. Se observă însă că ești predispus spre îngrășare.
- LIVIU: Zău? Ce constatare măguitoare!
- MIRELA: Da. Nu-i deloc măgulitoare. Și eu țin să-ți atrag atenția că bărbății cu burtă nu-mi plac.
- LIVIU: Ca să vezi...
- MIRELA: Mă oripilează. Dar dacă te iau de bărbat, cel puțin zece zile pe lună te pun să ții regim de slăbire.
- SORIN: Aoleu, ce te-asteaptă, Liviu!
- LILIANA (*rizînd și ea*): Încîntătoare perspectivă.
- LIVIU: Cum? Intenționezi să mă iei de bărbat?
- MIRELA: Intenționez! Dar asta se va întimpla în cazul în care ai să-mi plăci, nu numai parțial, ci, în întregime. Adică după ce vei trece cu bine probele la care va trebui să te supun.
- LIVIU: Nemaipomenit! Vrei să mă pui să dau un fel de examen?
- MIRELA: Bineînțeles. Și nu un fel, ci un examen în toată regula. (*Către Sorin și Liliana*). Altfel, vă dați seama, ar fi prea mare riscul pentru mine. (*Lui Liviu*). Trebuie să fiu sigură că intruchipezi toate însușirile bărbatului pe care-l visez.
- LIVIU: Și dacă eu nu vreau să intruchipez însușirile bărbatului pe care tu îl visezi?
- MIRELA: Nu văd motivele pentru care te-ai opune. Mulți tineri ar fi încîntați să mă opresc asupra lor. Fii fericit că, dintre toți, te-am ales pe tine.
- LILIANA: Hopa!
- SORIN: Așa-i, Liviuule. Fii fericit!
- LIVIU (*către Mirela*): Ascultă, tu ești zdravănă la cap, sau...?
- MIRELA: De ce întrebi?
- LIVIU: Pentru că așa ceva nu mi s-a mai întimplat.
- MIRELA: În fond ce ți se pare atît de neobișnuit?
- LIVIU: Păi, din cîte știu eu, bărbății sînt cei care-și alege fetele și le cer în căsătorie.
- MIRELA: Atîta timp cît femeia era socotită inferioară bărbatului. Acum însă, cînd femeia are drepturi egale cu ale bărbatului, lucru consfințit de altfel și prin Constituție, nu crezi că situația ar trebui să se schimbe?
- LIVIU: Păi, din cîte știu, s-a și schimbat. Femeile muncesc tot la cot cu bărbății, sînt promovate în munci de răspundere...
- MIRELA: Asta-i foarte bine. Dar de ce să nu aibă femeile drepturi egale cu ale bărbăților și în privința căsătoriei, acest compartiment atît de delicat și de intim al vieții?
- LIVIU (*către Liliana și Sorin*): Ca să vedeți ce o preocupă pe ea!
- MIRELA (*lui Liviu*): Nu crezi că a aștepta să fii cerută în căsătorie este o atitudine complet depășită?
- LIVIU: Știu eu? Poate...
- MIRELA: Nu poate, ci în mod sigur. Sau ce părere ai de fetele care rămîn nemăritate, plătesc impozit de celibat, deși ele nu au nici o vină decît că nimeni nu le-a cerut în căsătorie? Sau le-a cerut vreun mocofan pe care bineînțeles l-au refuzat.
- LIVIU: Ca să-ți spun drept, nu mi-am pus întrebarea.
- MIRELA: Eu mi-am pus-o. Știi ce sînt ele? Victimele unor prejudecăți care mai dănuie la noi. Dacă sîntem egale în drepturi, de ce să acceptăm o asemenea nedreptate, ca numai voi, bărbății, să aveți dreptul de a vă alege soțiile? Iar noi să rămînem de fapt la cheremul preferințelor și capriciilor voastre? Nu crezi că a sosit momentul

- să punem capăt definitiv acestei stări umilitoare?
- LIVIU Și ți-ai pus în gând să începi cu mine?
- MIRELA : Cineva oricum va trebui să fie primul. De ce să nu fii tu acela?
- SORIN (*ritând*) : După cum vezi, Liviule, ți se face o mare cinste. Ai baftă.
- MIRELA : Bineînțeles!
- LIVIU Și crezi că prin asta am șansa de a intra în istorie?
- MIRELA Mai începe vorba! Se vor scrie reportaje, articole...
- LIVIU : Atunci, sincer să fiu, problema mă interesează. Dar ce fac cu examenul?
- MIRELA : Dacă ai să-ți dai toată silința, s-ar putea să-l iei.
- LIVIU (*făcând-o pe seriosul*) : Din câte am înțeles, fizicul meu, în general, te satisface.
- MIRELA (*zimbând*) : Altfel nu m-aș afla aici...
- LIVIU : Ce alte condiții trebuie să îndeplinesc ca să mă bucur de privilegiul de a mă cere în căsătorie? Tu pe mine, nu eu pe tine.
- MIRELA : Seriozitate și consecvență afectivă. Să ai pentru mine cele mai sincere și mai intense sentimente...
- LIVIU : Și dacă aceste sentimente n-am să pot să le am numai pentru tine?
- MIRELA : În privința asta să nu-ți faci griji. Lasă-te în seama mea. Stimularea sentimentelor este o artă pe care o stăpînesc din plin. Și-ți dau cuvîntul meu de onoare că pînă acum n-am avut nici un eșec. Cînd pun ochii pe cineva...
- LIVIU (*ritînd*) : Nu mai scapă. Așa-i?
- MIRELA Decît atunci cînd îmi dau seama că respectivul nu merită atenția mea...
- LIVIU : Deci, ai mai făcut și alte tentative?
- MIRELA : Evident. Cu cîteva persoane pe care am fost nevoită să le abandonez. Eu pe ele, nu ele pe mine. Pentru că trebuie să-ți mărturisesc: exigențele mele în privința bărbaților sînt mari. Puțini sînt acei care pot face față...
- SORIN : Acum să te văd, Liviule.
- LIVIU : Vrei să mă sperii?
- MIRELA : Nicidecum.
- LIVIU : Atunci dă-i drumu', să aud ce alte pretenții mai ai.
- MIRELA : În primul rînd o atitudine civilizată, maniere alese și un limbaj cald, fără injurături. Că injurăturile nu le suport. Odată, cînd tata a injurat-o pe mama, am făcut febră mare și din febră am dat în scarlatină. (*Ritsete*).
- LIVIU Imposibil. Din cîte știu eu, scarlatina e molipsitoare. Eu am luat-o la școală, de la copii.
- MIRELA : La mine se transmite și prin injurături.
- LIVIU (*concesiv*) : Mă rog. Și altceva?
- MIRELA : Mai există și capitolul „Indeletniciri gospodărești”. Chiar vroiam să te întreb. Ce știi să gătești?
- LIVIU : Ceai și omletă.
- MIRELA : Prea puțin. Dar mai ai timp să înveți și altele. O să te învețe tata, că el gătește excelent.
- LIVIU : Cum? Ai de gând să mă pui pe mine să gătesc?
- MIRELA : Nu chiar tot timpul. Dar, oricum, în ideea întrajutorării tovărășești, va fi necesar, mai ales serile în care lipsesc.
- LIVIU Să lipsești serile?
- MIRELA (*lui Liliiana și Sorin*) : Vedeți, a și devenit gelos. Trebuie să plec serile, dragul meu. Și ca să nu te plictisești sau să te rătăcești prin vecini, mai bine faci o maioneză, că îmi place grozav. Numai să ai grijă să nu se taie. (*Către ceilalți*). Mie nu-mi reușește niciodată.
- LIVIU : Și vrei să-mi reușească mie?
- MIRELA : De ce nu? Poți să mai faci și niște sărmăluțe în foi de viță. Mă dau în vînt după sărmăluțe mici, moldovenesti, cu puțină smîntînă deasupra.
- LIVIU : Uite, știi ce? Renunță la mine. Îmi ceri prea mult. Caută-ți altul... Că nu mă supăr...
- MIRELA : Nici nu mă gîndesc. (*Mingîindu-l*). Lasă, scumpule, nu te speria. Cu timpul, sînt sigură, arta culinară o să te pasioneze.
- LIVIU : Crezi cumva că am chiar vocație?
- MIRELA : Da. Cred. Iar eu voi avea grijă să compensez acest efort. Sînt o fată veselă, petrecăreață. Și cînd am să mă întorc acasă pe la 12 noaptea...
- LIVIU : La 12 noaptea? Așa devreme?
- MIRELA : Da, dragule. Singurul lucru pe care ți-l pot promite este că nu voi întîrzia niciodată peste această oră.
- LIVIU Grozavă consolare.
- MIRELA : Și de fiecare dată cînd o să mă întorc acasă o să petrecem, o să dansăm.
- LIVIU : La miezul nopții?
- MIRELA : Ei, da... Va fi splendid. Cînd doarme toată lumea punem radio-casetofonul să cînte și dansăm. De altfel, dansul este ultima probă pe care trebuie s-o mai dai.
- LIVIU : Intră și disciplina asta în examen?
- MIRELA : Da! Și dacă sari și peste hopul ăsta...
- LIVIU (*ritînd*) : M-am aranjat pe viață.

MIRELA : Exact. Să ne închipuim așa-
dar cum va fi... E tirziu. Tu stai pe
un scaun (*il așază pe un scaun*). Și
clipocești. Eu intru neobservată (*pă-
șește în vârful picioarelor și-i pune
mânile la ochi*). Pusi, scumpule. Cum
te simți?

LIVIU (*se scoală de pe scaun, greu*):
Excelent!

MIRELA (*continuuând să-l mîngîie*): Nu
cumva ești oboșit?

LIVIU (*pe jumătate dormit*): Deloc. Am
frecat și aragazul.

MIRELA : Bravo, micușelul meu! Ei,
dacă ai fost suminte și atît de harnic,
e timpul acum să te relaxezi puțin.
Îmi permiți, dragule, să te fac un
dans?

LIVIU (*căscînd*): Cu plăcere, draga mea.

MIRELA (*pe o muzică săltăreacă de dans,
îl înșfacă zdrăbăn pe Liviu și-l con-
duce, executînd fel de fel de figuri*):
Liviule, nu sta, te rog, atît de teapîn.
Mișcă-te, îngerășule, mai dezinvolt...
Așa, dragostea mea. Secretul dansului
și al vieții în general este să dai do-
vadă de cît mai multă flexibilitate.
(*Dansul continuă*).

LIVIU (*mimînd extenuarea*): Nu crezi,
draga mea, că m-am relaxat de-ajuns?

MIRELA : Nu, dragul meu. Balul nostru
abia a început.

LILIANA (*rizînd*): Liviule, ai dat de
dracu'.

SORIN : De un drăcușor ca ăsta aș vrea
să dau și eu...

MIRELA : Zău? Vă plac?

SORIN : Extraordinar de mult!

LIVIU (*Mirelei*): N-ai vrea să-l pui și pe
el să dea examen?

MIRELA : Liviule, nu încerca să te es-
chivezi. Ți-am spus. Cu mine nu-ți
merge. Cînd pun ochii pe cineva...
(*Dansează mai departe, cînd se aude
soneria*).

LIVIU (*surprîns*): O fi venit tata? Dar
el are cheie.

SORIN : Inseamnă că-i altcineva.

LIVIU : Și sună în disperare. De data
asta chiar o s-o trezească pe mama.
(*Deschide și apare Vasile, se observă
că-i într-o stare de mare agitație*).

VASILE (*lui Liviu*): Oprește muzica!

LILIANA : Tată, ce-i cu mata?

VASILE : Unde-i Ana?

LIVIU : Doarme. E ceva urgent? S-o
trezesc?

VASILE : Trezește-o!

LILIANA : Ce s-a întîmplat?

VASILE : O mare nenorocire. (*Replîcă
pe care Ana a și apărut în ușa care
dă în interiorul casei*).

ANA (*lui Vasile*): Nu cumva e vorba de
Mihai?

VASILE : Ba da. Mașina cu care s-a dus
să ridice materialele s-a accidentat. Șo-
feru', care și-a luat abia de o lună
carnetul, intrat într-o basculantă.

ANA : Dumnezeu! Și unde-i Mihai
acum?

VASILE : Deocamdată la spitalul din
Pitești. Dar au să-l aducă la Bucu-
rești, dacă nu în astă seară, mîine di-
mineață. Directorul general a și plecat
acolo. L-a luat cu el și pe doctorul
Munteanu.

ANA (*încercînd să se stăpînească, dar
privindu-l disperată pe Liviu*): El au
plecat, și noi... Du-mă la el, Liviule,
imediat...

LIVIU : Da, mamă, îmbracă-te! Mergem
cu mașina. (*Ana țese. Liviu îl privește
dezorientat pe Vasile*). Nu știi, tata a
fost grav lovit?

VASILE : Foarte grav. Dacă au trebuit
să taie cabina ca să-l scoată...

LILIANA : Îngrozitor! (*Liviu vrea să
iasă, dar Vasile îl reține*).

VASILE : Liviule, Anei n-am avut cura-
jul să-i spun. Dar după plecarea di-
rectorului general, la cîteva minute,
ne-au anunțat de la Pitești că Mihai
e la morga spitalului.

LILIANA : Cum adică, a...

VASILE : Da...

LIVIU (*copleșit de durere*): Nu se poa-
te! Nu se poate!

Tabloul 2

*Biroul inginerului Oprețescu, unul
dintre inginerii-șefi ai uzinei. Pe
pereți schițe și grafice de produc-
ție. În cele două fotolii de lângă
birou, stau Liliana și Sorin.*

OPREȚESCU (*cu un aer solemn și trist*):
V-am chemat să vă citesc ferparul.

LILIANA (*surprînsă ca și Sorin*): Cum?
L-ați și făcut?

OPREȚESCU : M-am gîndit să apară în
timp util. Mihai Diaconescu a avut co-
laboratori și în afara uzinei noastre.
E un om cunoscut și apreciat. Și
mulți vor veni probabil să-l petreacă
pe ultimul drum. Dar pentru asta e
nevoie ca anunțul să apară în ziarul
de mîine. Nu așa cum se întîmplă în
unele cazuri, cînd apare în ziua în-
mormintării.

LILIANA (*sincer afectată*): Ieri dimi-
neața, nea Mihai era încă în uzină...

SORIN : Incredibilă lovitură. Toată noap-
tea n-am dormit.

OPRIȚESCU Nici eu. Așa mi-a venit ideea să scriu ferparul. Și nu mi-a fost deloc ușor. Trebuiau găsite cuvintele care să exprime cât mai exact valoarea, importanța lui Mihai Diaconescu. Până la urmă cred că le-am găsit. (*Citește de pe o foaie de hirtie*). „Cu nemărginită durere colectivul uzinei noastre anunță încetarea din viață, în plină activitate creatoare, a inginerului Mihai Diaconescu, om de înaltă ținută profesională și morală, aleasă sensibilitate și noblețe sufletească. Prin moartea lui Mihai Diaconescu pierdem un cadru de nădejde, un valoros inventator și inovator, care și-a dăruit fiecare clipă a vieții sale ridicării uzinei la cele mai înalte cote de eficiență economică. Sintem cu tot sufletul alături de familia îndoliată și plîngem la fel de neconsolați a ceastă grea și ireparabilă pierdere. Exemplul lui Mihai Diaconescu, de dăruire și abnegație pînă la sacrificiu, va rămîne veșnic în amintirea noastră”. (*Satisfăcut*). Sună destul de bine, așa-i ?

SORIN (*surprins*): Sună bine ?

LILIANA Nici un fel de cuvinte, oricît de frumoase ar fi ele, nu pot exprima calitățile, meritele lui nea Mihai.

OPRIȚESCU: Bineînțeles! Dar într-un ferpar, mai mult de atît nu se poate. Există totuși niște formule, un stil de care a trebuit să țin seama. Dacă vreți voi să-l faceți altfel, n-am nimic împotriva.

LILIANA: Să-l facem noi ?

SORIN Nu despre asta este vorba...

OPRIȚESCU: Atunci să nu pierdem timpul. (*Sună și apare secretara cu două coroane*).

SECRETARA Dacă tot m-ați chemat am adus și coroanele.

OPRIȚESCU (*se uită atent la ele*): Da... Sînt frumoase. Mă temeam să nu-mi trimită niște uscăciuni, să-i cunosc eu pe șmecherii ăștia. (*Către Secretară*). Reazemă-le de perete. Și acum, scoți raportul de activitate din mașină și bați anunțul ăsta... (*Îi dă hirtia*).

SECRETARA (*văzînd despre ce-i vorba, cu emoție*): Săracul tovarășul Diaconescu...

OPRIȚESCU: Tocmai fiindcă-i vorba de el ai grijă să nu se strecoare vreo greșală. După ce-l bați iei o mașină și te duci repede la Agenția de publicitate. Am vorbit cu ei la telefon.

SECRETARA Deci știu ce au de făcut.

OPRIȚESCU Da. Le-am spus să-l tipărească la vedere, cu albine, în chenar. Costă ceva, dar nu ne scumpim noi la treburi din astea. Totul este să apară miine dimineată. Hai, dă-i drumul! (*Secretara iese*). M-am gîndit

să-i facem și un panou de doliu, chiar la intrarea în uzină, cu o fotografie la mijloc. (*Scoate din sertar niște fotografii*). Eu pe asta am ales-o. Uitați-vă și voi.

LILIANA Dumnezeule! Ați comandat și coroane, ați ales deja și fotografia ?

OPRIȚESCU Asta mi se pare cea mai reușită.

SORIN: Credeți că mai are vreo importanță, dacă fotografia e reușită sau nu ?

OPRIȚESCU: Sigur. Tot ce-i legat de el are importanță. Să-i cinstim memoria pînă în cele mai mici amănunte. Mă surprinde faptul că tocmai voi, care sînteți prieteni de familie, gîndiți așa. Mă așteptam să fiți mai activi...

LILIANA Să fim mai activi ? Dar v-am mai spus ! Eu nu cred, nu pot să cred că nea Mihai a murit !

SORIN: De altfel, să știți că mulți din uzină nu se pot obișnui cu ideea morții lui. Sînt pur și simplu cutremurați de veste.

OPRIȚESCU: Parecă eu n-am obișnuit cu ideea că Mihai Diaconescu nu mai există ?! Dar din nenorocire accidentul s-a petrecut și cineva trebuie să se ocupe și de formalitățile astea. Directorul general nu s-a întors încă de la Pitești...

SORIN De ce nu-l așteptați să vină ?

OPRIȚESCU Cum ? Dacă directorul general lipsește, noi să stăm cu minile încrucișate ? Trebuie să dăm dovadă de inițiativă ! În fond, grija de a-i face toate onorurile este un ultim omagiu pe care i-l mai putem aduce.

SORIN Ierlați-mă, tovarășe inginer, dar eu socot că-i mai important să stimăm și să prețuim oamenii cît sînt în viață. Nu numai la înmormîntarea lor.

OPRIȚESCU Nu înțeleg ce vrei să insinuezi.

SORIN Îmi pare rău că mă obligați să vă spun. Dar se știe că între dumneavoastră și nea Mihai n-a existat o prea mare simpatie.

OPRIȚESCU (*fierbînd, dar cu mare putere de stăpînire*): Uite ce-i, tovarășe. În nuncan noastră divergențele de păreri sînt inevitabile.

SORIN Divergențe ! Cam puțin spus. Ați uitat certurile care le-ați avut ? Vă critica mereu pentru lipsa de receptivitate față de nou, pentru tărăgănare.

OPRIȚESCU: La firea lui Mihai Diaconescu oricine în locul meu ar fi pățit la fel. Era un om iute la mînic, cu idei mereu noi. Nu terminam de realizat o propunere, că lui îi și fugea mîntea la altă invenție, de altă inovație. N-aveai timp nici să respiri.

LILIANA : Și dumneavoastră vă simțeați obosit.

OPRIȚESCU : Sincer să fiu, nu mi-a fost deloc ușor. Să te ții tot o fugă după el, sigur că era obositor. (*Devenind grav*). Dar un lucru aș vrea să fie clar. Moartea lui Mihai Diaconescu realmente m-a zguduit. Mi-am dat seama de golul imens pe care l-a lăsat în uzina noastră. Și acum și fiu-su cu cererea lui de transfer... Păcat! Dar nu avem ce să facem. Eu i-am aprobat-o.

LILIANA : I-ați și aprobat-o ?

OPRIȚESCU : Mai rămâne să semneze și directorul general.

LILIANA : Dar și noi, organizația U.T.C., avem un cuvânt de spus. Și vrem să mai discutăm cu el. Poate-l convingem...

OPRIȚESCU : Ce rost mai are, dacă tai-că-su nu s-a opus ?

LILIANA : Cum ? Nea Mihai știa că Liviu... ?

OPRIȚESCU : I-am arătat ieri dimineată cererea.

LILIANA : Îngrozitor ! Chiar înainte de a porni la drum. Și ce-a spus ?

OPRIȚESCU : A rămas pur și simplu perplex. Măna în care ținea cererea îi tremura. Iar când l-am întrebat ce să facem mi-a răspuns : „Dacă asta vrea, lăsați-l să plece”. De fapt, cererea lui Liviu a venit, cred, la timp.

LILIANA : Cum, la timp ? !

SORIN : Asta chiar n-o mai înțeleg !

OPRIȚESCU : Păi să rămână în uzină, după moartea lui Mihai Diaconescu, i-ar fi greu. Pentru că, dincolo de neînțelegerile noastre, nu pot să nu recunosc că nu oricine poate fi înzestrat cu calitățile pe care le avea Mihai Diaconescu. Lucru pe care l-am subliniat și în necrologul pentru înmormintare.

LILIANA : Ați scris și necrologul ?

SORIN (*ironic*) : De toate v-ați îngrijit...

OPRIȚESCU (*scoale o hirtie și citește*) : „Mihai Diaconescu a fost pentru noi nu numai un mare inventator și inovator, dar și un veritabil animator. Știa să convingă oameni: și să-i mobilizeze ca nimeni altul. Avea un dinamism, o forță, pe care rar le întâlnești. (*Din ce în ce mai patetic*). Acum însă, când inima lui a încetat să mai bată...”

VASILE (*sosit pe ultimele cuvinte și rămas câteva clipe lângă ușă*) : Eroare, tovarășe inginer Oprițescu. Inima lui Mihai încă mai bate... (*Liliana și Sorin sărind în sus de bucurie*)

SORIN : Deci, nea Mihai trăiește ?

LILIANA : Tată, i-adevărat ?

VASILE : Da. A fost numai o moarte aparentă.

OPRIȚESCU : Doar ei ne-au transmis că-i la morga spitalului. Înseamnă că și-au bătut joc de noi.

VASILE : Nu și-au bătut joc. A fost într-adevăr la morgă.

LILIANA : Bine că trăiește...

SORIN : Asta-i important. În rest...

OPRIȚESCU : Sigur, faptul că trăiește e o adevărată minune, de care nu putem decît să ne bucurăm.

VASILE : Chiar o minune.

OPRIȚESCU : Totuși, mă întreb, cum a fost posibil ? Înseamnă că doctorul care l-a declarat mort este un cretin.

VASILE : Nu-i un cretin. Au mai existat destule cazuri de moarte aparentă care au derutat medici experimentați.

După cum au mai existat organisme neobișnuit de puternice, de vitale, care izbutesc să se întoarcă de dincolo de ultima barieră. Noroc cu doctorul nostru, care știa că Mihai are o inimă sănătoasă, și care s-a dus la morgă, l-a ascultat cu atenție, a insistat să se aplice procedee de reanimare...

LILIANA : Îmi inchipui ce bucurie pe doctorul Munteanu cînd a constatat că trăiește...

VASILE : Dar nu i-a fost deloc ușor să-l readucă la viață. Mai bine zis pe o linie de plutire, care să-i permită transportarea lui la București.

LILIANA : Transportarea ?

VASILE : Ei, da. Cu un avion special a fost adus la spitalul de urgență. La ora asta probabil a și intrat în operație.

SORIN : Are nevoie deci de operație ?

VASILE : Da. O operație foarte grea. La coloană, femur și vezica biliară.

LILIANA (*sincer îngrijorată*) : Înseamnă că pericolul n-a trecut încă...

VASILE : Bietul Mihai a fost zdrobit rău de tot. Dar îl operează unul din cei mai mari chirurghi ai noștri, profesorul Dumitriu. Directorul general a cerut ajutor și la Ministerul Sănătății. Iar doctorul Munteanu asistă și el la operație. Să sperăm că va fi bine...

LILIANA : Și Liviu ?

VASILE : Liviu și Ana sînt la spital. Mă întorc și eu acolo. Am venit numai să vă anunț că Mihai trăiește...

LILIANA : Merg și eu. Sînt în schimburl de după amiază.

SORIN : Și eu la fel. Cine știe, poate le putem fi de ajutor cu ceva. (*Les toți trei. Oprițescu, după ce îi urmărește cu privirea, apasă pe sonerie*).

SECRETARA (*intră bucurată*) : Ați auzit, trăiește !

OPRIȚESCU : Da. M-am bucurat și eu foarte mult.

SECRETARA : Așa ceva n-am mai pominit. Înseamnă că tovarășul Diaconescu mai are încă multe zile de trăit.

OPRIȚESCU : Cine știe ? Ai bătut la mână anunțul ?

SECRETARA : Da! (*Incurcată*). Eu vroiam să-l rup...

OPRIȚESCU Cum să-l rupi? Dă-mi-l să-l pun la dosar. (*Ia hîrta și o punc cu grijă în dosarul în care se află și necrologul pe care îl citise și fotografia. Observînd mirarea secretarei*). Ce-ai rămas așa de surprinsă? Să dea Dumnezeu să scape! Dar cu atîtea complicații...

Tabloul 3

Același decor ca în tabloul 2. Oprițescu, la birou, aranjează niște hîrtii într-un dosar, cînd apare Liviu și Sorin.

OPRIȚESCU (*sare în întîmpinarea lui Liviu*): Liviu! nici nu știi cît de fericit sînt că operația a reușit. Mi-a povestit doctorul Munteanu cît de dramatic a fost. Luați loc! (*Bileții se așază; revine și Oprițescu la loc continuînd să-l privească pe Liviu*). Ai slăbit, ești tras la față. Bietul de tine, prin ce clipe grele ai trecut. Am auzit că zile și nopți de-a rîndul ai stat de veghe. Impresionant gest... Nu mi-am dat seama că-ți iubesti tatăl atît de mult... De altfel și noi am trăit clipe de mari emoții...

SORIN : Apropo de emoții. Vroiam chiar să vă întreb, tovarășe inginer Oprițescu, ce-ați făcut cu coroanele?

OPRIȚESCU : Dă-le naibii de coroane. Le-am azvîrlit. Bine că n-a mai fost nevoie de ele.

SORIN Au costat ceva bani...

OPRIȚESCU : Atîta pagubă! Un om ca tovarășul Diaconescu merită îmbrăcat în aur. Sîntem bucuroși că a scăpat cu viață... Chiar dacă va fi nevoit un timp să stea la pat. Sper însă că perioada convalescenței nu va dura prea mult.

LIVIU : Cîteva luni, oricum, va sta la spital.

SORIN Cu voința pe care o are nea Mihai, se face el bine. (*Rîzînd*). Nu scăpați de el...

OPRIȚESCU : Voi fi realmente fericit să-l văd iarăși printre noi. Sincer vorbind, îi simt lipsa.

LIVIU : Ei, în dorul tatii o să aveți posibilitatea să mă vedeți pe mine. Și sper să fiți la fel de fericit...

OPRIȚESCU : Ce vrei să spui? Că ai renunțat la transfer?

LIVIU Am renunțat. (*Și, gustînd surpriza lui Oprițescu*). Convins de altfel că o să vă fac o mare bucurie.

OPRIȚESCU Bineînțeles! Mi-ai făcut o surpriză cum nu se poate mai plăcută.

LIVIU (*scofînd cererea*): Atunci pot s-o rup?

OPRIȚESCU (*sare*): N-o rupe încă. Trebuie să fie de acord și directorul general. Că și el și-a pus semnătura.

LIVIU Nu! Tovarășul director general nu s-a grăbit s-o semneze.

OPRIȚESCU : Probabil la rugămîntea tovarășului Mihai Diaconescu.

LIVIU Vă înșelați. Tata nu l-a rugat. Dimpotrivă, i-a spus și directorului general, ca și dumneavoastră, să mă lase să plec, dacă asta vreau. Numai că eu m-am răzgîndit. Nu mai vreau să plec. Iar tovarășul director general (*accentuînd intenționat*) realmente s-a bucurat de hotărîrea pe care am luat-o. (*Rupe cererea în bucățele, pe care le aruncă în coșul de gunoi*).

OPRIȚESCU Bravo! Mă bucur că rămii să lucrezi cu noi... Întotdeauna am avut încredere în tine.

LIVIU (*cu o pronunțată ironie*): Chiar ați avut încredere în mine?

OPRIȚESCU (*zîmbînd*): Știam că indiferența, delăsările tale sînt trecătoare. Dar că mai devreme sau mai tîrziu va sosi un moment de cotitură în activitatea ta...

LIVIU : Da, tovarășe inginer Oprițescu. Previziunea dumneavoastră s-a adeverit. Pentru mine momentul de cotitură a și venit. De asta m-am și hotărît să mă ocup de invenția tatii, să continui cu experiențele...

OPRIȚESCU (*surprins*): Să preiei tu invenția...?

LIVIU : E un procedeu tehnologic de mare importanță, pe care trebuie să-l aplicăm cît mai repede. Ideea tatii de a înlocui răcirea cu apă cu răcirea cu aer este formidabilă, mai ales la profilul nostru, în construirea de utilaje chimice...

SORIN : Cred că nu mai aveți nici o încredință că viitorul este al răcirii cu aer, lucru recunoscut de altfel și de specialiștii străini. Nu degeaba i-au acordat lui nea Mihai medalia de aur, la Salonul internațional de invenții și inovații de la Bruxelles.

OPRIȚESCU : Sigur, invenția în sine e valoroasă. Dar problema este alta. Tovarășul Diaconescu știe că tu, Liviu, vrei să continui experiențele?

LIVIU (*incurcat*): Nu i-am spus încă...

SORIN Liviu vrea să-i facă o surpriză...

OPRIȚESCU : Îmi pare nespus de rău, dar fără acordul tovarășului Diaconescu nu se poate...

SORIN : Dar e absurd. Credeți cumva că nea Mihai s-ar împotrivi ca Liviu să preia invenția?

- LIVIU : Tata m-a rugat să-l ajut. Știți și dumneavoastră.
- OPRIȚESCU Dragă Liviu! asta s-a întâmplat cu câteva luni în urmă. Acum însă... Mi-e neplăcut să-ți spun, dar din câte am aflat, taică-tu e supărat pe tine. Nu vrea nici să-ți vorbească. Deși, la drept vorbind, după accident te-ai purtat ca un adevărat fiu. Sincer să fiu, în privința asta nu-l înțeleg.
- LIVIU : Nu mă miră că nu-l înțelegi. Ar fi și greu pentru dumneavoastră. În schimb, eu îl înțeleg. Nu-mi poate ierta faptul că nu i-am mărturisit lui mai întâi intenția de a pleca din uzină și i-am pus în situația neplăcută de a o afla de la dumneavoastră...
- SORIN ...care v-ați grăbit să-i arătați cererea.
- OPRIȚESCU : Acum regret foarte mult. Dacă aș fi știut ce-o să se întâmple...
- LIVIU Lăsați asta. Pe mine altceva mă preocupă. Cum să-mi răscumpăr greșeala pe care am făcut-o față de tata. Sînt convins că dacă aș putea să contribuie la aplicarea în viață a invenției, i-aș face o mare bucurie.
- VASILE (*intră*) : Mă iertați că vă deranjez, dar am și eu o treabă cu dumneavoastră.
- OPRIȚESCU : Luați loc ! Cred că ați venit chiar la timp. Nu știu dacă ați aflat că Liviu...
- VASILE Am aflat...
- OPRIȚESCU Din păcate problema mă depășește. Intenția lui Liviu e mai mult decît laudabilă. Dar tovarășul Mihai Diaconescu este autorul invenției. Numai el poate decide. Îl stimez prea mult ca să ignorez acest fapt. Să mai așteptăm pînă cînd se va simți mai bine. Am să vorbesc și eu cu el. Dar acum ar fi inoportun.
- SORIN : Și în timpul ăsta invenția să stea la dosar ? De un asemenea respect credeți că are nevoie nea Mihai ?
- LIVIU În fond, toate invențiile, toate inovațiile, tata le-a făcut numai în interesul uzinei, nu pentru a se evidenția ca autor.
- VASILE : Liviu are dreptate și mă bucur că gîndește așa...
- OPRIȚESCU : Sigur, în principiu are dreptate. Dar conflictul cu talcă-su complică lucrurile.
- LIVIU : Conflictul ăsta nu vă privește pe dumneavoastră.
- SORIN : E un conflict, în ultimă instanță, omenesc și trecător. Doar nu vă închipuiți că nea Mihai o să stea multă vreme supărat pe Liviu.
- OPRIȚESCU : Sînt sigur că relațiile au să se normalizeze. Știți doar proverbul : „singele apă nu se face”, dar legea brevetelor de invenții este alta decît cea privind relațiile de familie. O casă, fiul o poate moșteni, dar o invenție, nu !
- VASILE : Nu vi se pare că ați mers prea departe cu ironiile ?
- OPRIȚESCU : N-am făcut nici o ironie. Dar asta-i situația. Să-mi aducă în scris aprobarea autorului invenției și voi fi fericit să-i încredințez această importantă lucrare.
- LIVIU (*enervat se ridică*) : Gata ! Să terminăm bilciul ăsta. Nu mai vreau nimic. Am renunțat !
- VASILE (*autoritar*) : Stai jos, Liviu ! Acum chiar dacă ai vrea să renunți, nu se mai poate (*Scoate o hîrtie*). Uite aprobarea lui Mihai. (*Moment de stupefacție*). Eu de asta am venit.
- LIVIU (*sincer emoționat*) : Cum ? Tata e de acord să mă ocup eu ?
- VASILE : Da ! Cu o condiție. (*Zimbind*). Să te apuci imediat de lucru.
- OPRIȚESCU (*bucuroso chipurile și el*) : Ce vă spuneam eu ? Lucrurile au să se aranjeze.
- VASILE (*către Liviu*) : Aprobarea a scris-o chiar el. Noroc că mîna dreaptă o poate folosi. A mers cam greu...
- LIVIU (*privind hîrtia*) : Bietul tata ! În starea în care se află, scrisul ăsta a însemnat pentru el un efort... (*După o pauză, dînd hîrtia lui Oprițescu*). Sper că de data asta nu mai aveți nimic împotriva să mă apuc de treabă.
- OPRIȚESCU (*aruncîndu-și ochii pe hîrtie*) : E în regulă. Și nu-mi rămîne decît să-ți doresc din toată inima succes. Dar să știi, te-ai angajat într-o treabă foarte grea.
- VASILE : O să-l ajutăm și noi. În secția mea vom construi piesele de care va fi nevoie. Am și vorbit cu oamenii.
- LILIANA (*intrînd ca o vijelie și fără nici o altă introducere*) : Mașina experimentală a lui nea Mihai nu mai este. A dispărut...
- LIVIU : Nu se poate !
- VASILE : Cum o să dispară ? Probabil a mutat-o cineva în alt loc !
- LILIANA : Am căutat-o în toată uzina !
- SORIN : Extraordinar ! Crezi că-a fost furată ?
- LILIANA : S-ar putea...
- VASILE : Nu vorbi prostii...
- LILIANA : Din câte am aflat de la portar, a fost scoasă din uzină și transportată cu o mașină. Nici el nu știe unde. Asta s-a întâmplat aseară.
- SORIN : Poate a vrut cineva să facă o glumă...
- VASILE : Proastă glumă.
- OPRIȚESCU : Va să zică au și luat-o. Nu

mi-am inchipuit că vor merge atât de departe...

LIVIU Deci știți ceva...

VASILE Cine a luat-o? Explicați-ne și nouă!

OPRIȚESCU Zilele trecute a sosit un inspector de la Centrală. Și când a văzut în hală mașina experimentală, atât de mică pe lângă mașinile noastre agregate, a întrebat ce caută hîrbul ăla acolo...

LIVIU Hîrbul?

OPRIȚESCU I-am explicat că-i o mașină la care se experimentează un principiu nou de răcire, dar nici n-a vrut să mă asculte. M-a luat la rost că umblăm cu fleacuri. Că la noi planul înseamnă tonaj, nu fabricarea de jucării!

SORIN: Dumnezeuule, ce cretîn! Cum de n-a înțeles că jucăria asta a fost consacrată cu un titlu internațional?! Ar vrea mulți să fabrice asemenea jucării.

OPRIȚESCU: Asta i-am spus și eu. Dar mi-a ripostat fabricarea țevilor cu aripioare este o himeră. Iar de producția de țevi se ocupă alte întreprinderi.

LIVIU Și noi să le cumpărăm de la alte întreprinderi, pe bani grei?

LILIANA Ce aberație!

SORIN Cum de-a îndrăznit, dobitoacul? Asta-i un abuz.

OPRIȚESCU Sigur că-i un abuz.

VASILE Dar dumneavoastră, tovarășe inginer Oprițescu, de ce nu ne-ați spus și nouă când a apărut inspectorul ăsta? Că găseam noi ac de joacă lui.

OPRIȚESCU Vroiam să-l informez pe tovarășul director general. Dar era într-o ședință. Și apoi, drept să vă spun, n-am crezut că reprezentantul Centralei își va pune planul atât de repede în aplicare. Acum am aflat și eu și, credeți-mă, sînt la fel de consternat ca și dumneavoastră.

LILIANA Curios totuși cum de s-au înfîmplat toate astea, după accidentul lui nea Mihai.

VASILE Da. E ceva necurat la mijloc. O să aflăm noi.

OPRIȚESCU: Și eu cred că va trebui să facem la Centrală demersurile necesare. Am să mă ocup personal.

LIVIU: Demersurile? Asta durează. Și, pînă atunci, eu ce fac?

VASILE: O să trebuiască să iei totul de la capăt.

LILIANA Atîta muncă, atîtea nopți nedormite s-au dus dintr-o dată pe gîrlă. Dacă ar ști nea Mihai...

LIVIU (ca un strigăt): Asta, nu! E singurul lucru care vă rog. O asemenea

veste i-ar putea fi fatală. (Privindu-l pe Oprițescu). Și dacă cineva va îndrăzni să-i spună, o să aibă de-a face cu mine.

OPRIȚESCU Din partea mea, Liviuule, fii fără grijă. Cum o să fac una ca asta? Ar fi într-adevăr o crimă.

SORIN: Afurisită treabă! Și totul părea atât de frumos și simplu.

LIVIU Simțeam eu că nu va fi atât de ușor... În condițiile astea... vă dați seama... Nu cred să mai pot face mare lucru...

VASILE (cu căldură) Liviuule, nici lui Mihai nu i-a fost ușor. A avut de înfruntat multe obstacole. Dar niciodată n-a renunțat. Trebuie să încerci. Și să mai știi că poți conta pe ajutorul nostru. Mulți din uzină vor fi alături de tine...

Tabloul 4

Acțiunea se va petrece în fața cortinei, sugerînd o cărare printr-un parc, unde se află o bancă.

Întră Mirela. Se uită atent în partea opusă a scenei, spectatori observînd că așteaptă pe cineva... Apare din celălalt capăt al scenei Liviu, venind de la lucru, obosit.

MIRELA (aleargă spre el): Liviuule!

LIVIU Mirela! Iar m-ai așteptat?

MIRELA Iar.

LIVIU (mîngîind-o, totuși, desi ar fi preferat să n-o întîlnească): Copil rău ce ești! Ce te-am rugat eu?

MIRELA: Să te las în pace un timp... Dar nu pot...

LIVIU (fără asprime, dar copleșit de grijă): Ți-am spus că nu-mă arde de joacă acum.

MIRELA Joacă? Dar nu mă joc deloc acum. Te-am avertizat doar de față cu martori că te plac... Și cînd pun eu ochii pe cineva...

LIVIU (rîzînd amar și așezîndu-se cu ea pe bancă): Zău, Mirela, cum 'de nu înțelegi. Mie îmi vijlie capul de grijă și tu...

MIRELA Și mie îmi vijlie capul. Dar nu de grijă în general. De una singură, grija pentru tine. În plus, îmi bate și inima mai tare decît a ta.

LIVIU De unde știi?

MIRELA: Pentru că așa sîntem noi, femeile. Punem la inimă mai mult decît voi, bărbații.

LIVIU (rîzînd): Cu toate drepturile egale pe care le aveți?

MIRELA Cu toate... Păcat că nu vrei să mă (ți) lingă tine. O femeie știe să susțină moralul bărbatului.

LIVIU (*amuzat*) Sau să-l răstoarne complet.

MIRELA De ce vorbești așa? Dacă vrei să știi, noi, femeile, inspirăm bărbații nu numai în poezie, dar și în muncă, în întreaga lor viață.

LIVIU (*rizind*): Crezi că mă poți inspira și în găsirea de soluții tehnice?

MIRELA De ce nu?

LIVIU (*rizind în hohote*): Asta mi-ar mai trebui. Cred că numai încercături mi-ai face!

MIRELA (*ingrijorată*): N-am știut că ești misogin.

LIVIU Eu, misogin?

MIRELA Din moment ce consideri femeia cauza tuturor rezelor! Pareă ai fi polițistul din „Mohicanii la Paris” a lui Dumas, tatăl. Polițist care în toate cazurile murdare striga „Cherchez la femme”, obsedat pur și simplu de ideea că la baza oricărui mister, a oricărei crime, a oricărei afaceri senzaționale stă femeia. Său, Pigasov, din romanul „Rudin” de Turgheniev, care de câte ori i se povestea o nenorocire, întreba imediat: „cum o cheamă?”. Întrebarea referindu-se la numele femeii pe care el o bănuia a fi întotdeauna pricina tuturor calamităților.

LIVIU (*rizind*): Eu nu bănuiesc de data asta nici o femeie. Știu sigur cine îmi pune bețe în roate. Inginerul Nicolae Opreșcu, aliat probabil cu un inspector de la Centrală. Ți-am povestit doar. Dar pentru că veni vorba, ți-aș putea da totuși și eu un exemplu de femeie care nu numai că nu și-a ajutat bărbatul, dar i-a făcut viața un infern. Xantipa, soția lui Socrate, proverbială prin gelozia și firea ei clevețitoare, despre care știi, cred, ce se spunea. Că marele filosof grec s-a căsătorit cu ea, numai pentru a-si pune răbdarea la încercare.

MIRELA Păcat că ai reținut numai exemplul ăsta. Știi ce-a spus Goethe, în *Faust*, despre așa-zisul „etern feminin”? Că acest etern feminin ne „înălță în țărni”.

LIVIU: Zău, chiar așa a spus? Uitasem.

MIRELA: Ei da. Au fost în stare femeile să-și ajute bărbații și în lucruri mai grele decât aplicarea unei invenții. Până și în războaie, unele femei n-au stat acasă, să ofteze, ci și-au însoțit bărbații. Probabil nu te-a interesat problema. Dar să știi, încă în vremea lui Mircea-Voievod, o femeie a luptat cot la cot cu soțul ei. Alta, pe vremea

lui Ștefan cel Mare, a luat parte la mai multe bătălii, a fost rănită apărând un tun și a fost chiar avansată la gradul de „sutaș”, ca și soțul ei, care a murit în război. Și dacă a făcut asta Ștefan cel Mare, nu știu de ce ne-ai subaprecia tu, acum?

LIVIU (*rizind*): Ian te uită, nu cumva vrei să-ți dau și eu ție un titlu?

MIRELA (*neluîndu-i replica în seamă*) Dar femeile care în timpul haiduciei au ajuns „căpităneșe”, „starețe de haiduci”? Uneori se știa că sînt femei, alteleori se afla abia cînd mureau. De ce crezi c-au făcut-o? Din dorința de a fi alături de bărbații lor, de a-i ajuta...

LIVIU Mirela, pic de oposeală. Nu de exemple de eroine am eu nevoie acum, ci de somn.

MIRELA Da... văd.

LIVIU (*cu căldură*): Zău, nu te supără. Altădată, cînd am să am timp, o să stăm mult de vorbă. S-ar putea să dau chics repede. Să mă retrag, și atunci îți promit că o să te ascult, o să dansăm, o s-o ținem numai într-o petrecere. (*Se ridică*).

MIRELA: Asta crezi că vreau eu de la tine?

LIVIU (*ajutînd-o să se ridice și ea*): Hai, fii înțelegătoare! Nu mai am chef nici măcar de radiocasetofon, de care știi căt m-am bucurat. Mă simt pur și simplu, așa, dintr-odată, bătrîn. Ciao, Mirela!

MIRELA Ciao. (*Luîndu-l de rîină*). Liviule, am venit de fapt să te mai văd. Alta tot...

LIVIU (*o mîngîie*): Îți mulțumesc!

MIRELA: Și să te rog ceva. Nu te lăsa bătut. Bagă spaima în Opreșcu ăsta!

LIVIU (*rizind*): Nu cumva vrei să-l iau la bătaie?

MIRELA: Să-l iei. Nu la propriu, la figurat.

LIVIU: Invenția e o treabă foarte concretă, nu ceva care poate fi rezolvat la figurat.

MIRELA: Bine, Liviule! Du-te și te culcă! Eu am să veghez asupra ta.

LIVIU Vrei să vii la mine? Atunci n-am să pot să mai dorm. (*Rîie*).

MIRELA: Nu! N-am intenția să vin la tine acum. Dar să știi, am să te veghez mereu. Și atunci cînd nu vom fi împreună...

LIVIU (*rizind*): Zău? Și cum ai să faci, ștregărițo?

MIRELA Ai să vezi tu de ce-i în stare o femeie. Chiar și atunci cînd o consideri doar o ștregăriță.

PARTEA a II-a

Tabloul 5

*Interiorul din tablourile 2 și 3.
Inginerul Oprețescu caută o hîr-
tie într-un dosar. N-o găsește și e
nervos, cînd intră Secretara.*

SECRETARA : O tovarășă ziaristă vrea să vorbească cu dumneavoastră...

OPREȚESCU (*sicîtit*) : N-am timp acum. Nu știi ce vrea ?

MIRELA (*din ușă*) : Vă spun eu ce vreau. (*înmîinînd spre birou*). Și cred că nu aveți intenția să mă lăsați să fac anti-cameră. Ziaristii au ușile deschise peste tot. Și, de data asta, este în interesul dumneavoastră să vă purtați frumos cu mine. Mai ales că trebuie să vă spun de la început că sint foarte indignată de ce se întîmplă aici.

OPREȚESCU : Ce se întîmplă ? Noi cu planul stăm bine... chiar foarte bine.

MIRELA : Lăsați planul. Mai sînt și alte probleme de care noi, ziaristii, ne ocupăm. De pildă, problema achităților, care înseamnă : dreptate, cinste, omenie. Teoretic, probabil ați auzit de ea. Numai că, în practică, dumneavoastră personal ați călcat-o în picioare.

OPREȚESCU (*ridicîndu-se (nervat)*) : Tovarășă, cum îndrăzniți ?

MIRELA (*calmă, dar autoritară*) : Știți ce vă sfătuiesc ? Să vă struniți deocamdată nervii. Mai bine rugați-o pe tovarășa secretară să nu lase pe nimeni să intre aici. Dar dacă vreți să afile lumea, să se facă vîlvă, eu n-am nimic de pierdut.

OPREȚESCU (*constrîns, se adresează Secretarei, răstit*) : Ai auzit ? Nu sînt pentru nimeni aici. Nici la telefon... (*Secretara, surprinsă și ea, iese*). Ce se întîmplă, tovarășă ? Ce fel de metode sînt astea ?

MIRELA : Lăsați metodele și stați jos. (*Se așază amîndoi. Mirela, scoțînd din poșetă un carnet*). Vedeți carnetul ăsta ? E plin de informații pe care le-am cules. Despre dumneavoastră.

OPREȚESCU : Ce fel de informații ?

MIRELA : Total defavorabile. Cumplită demascare... (*Gest spre carnet*). E ca o bombă... Dacă aprind fitilul, săriți în aer.

OPREȚESCU : Nu înțeleg... Cred că-i vorba de o confuzie.

MIRELA : Nu sînteți inginerul Nicolae Oprețescu ?

OPREȚESCU : Eu sint... Dar..

MIRELA : Chiar nu realizați Vin direct de la Centrală. De la complicele dumneavoastră.

OPREȚESCU (*încurcat*) : Care complice ?

MIRELA : Ei, nu vă mai faceți că nu știți... Inspectorul...

OPREȚESCU (*luat prin surprindere*) : Ionescu ?

MIRELA : Da ! El. Strîns cu ușa, a spus tot.

OPREȚESCU : Tot ? Nu se poate ! (*Încercînd să-și revină*). În fond, ce putea să spună ?

MIRELA : Că autorul în povestea cu mașina experimentală sînteți dumneavoastră. Că el nici nu avea de gînd să vină în uzină. Dar l-ați chemat. Ați vrut să scăpați de mașina aia care „v-a mîncat sufletul“. Expresia asta cu sufletul (*uitîndu-se în carnet*) am notat-o exact și am pus-o între ghilimele.

OPREȚESCU (*gîtit*) : Idiotul !

MIRELA : Da. Nici mie nu mi s-a părut prea deștept tipul. De altfel, singur a mărturisit faptul că numai un prost ca el putea să se lase dus de nas de dumneavoastră.

OPREȚESCU : Dus de nas ? Măgarul !

MIRELA : Exact așa v-a caracterizat și el. (*Apelînd din nou la carnet*). Zicea, mă lertați, dar reproduc întocmai, că „sînteți un mare măgar, scoțînd castanele din foc cu mîna lui“.

OPREȚESCU : Ian te uită ! O face pe victima. Nemernicul !

MIRELA : Este. Dar a avut totuși o licărire de conștiință. A zis : „că-i pare rău că s-a vîrît într-o afacere atît de murdară“.

OPREȚESCU : El și conștiință... Mizerabilul ! Pe ăsta eu l-am adus la București, că altfel rămînea pînă la pensie în provincie. Escrocul !

MIRELA : Da ! Din punctul ăsta de vedere nu merita să fie adus în capitală. Îi lipsește stofa de escroc autentic. E un simplu găinar.

OPREȚESCU : Chiar găinar. Auzi, în ce belea m-a băgat...

MIRELA : Ce-i drept, nu vă văd bine deloc. Dacă mie mi-a spus toate astea, vă dați seama ce-o să spună la ancheta aia mare.

OPREȚESCU (*trezit*) : Care anchetă ?

MIRELA : Păi, eu nu sînt decît preludiul, ca să zic așa. Treaba noastră, a ziaristilor este, dacă dăm de un fir, să mergem pe el. După care, sesizăm, in-

formăm forurile superioare, opinia publică. Măsurile organizatorice le iau organele de resort. Eu scriu articolul. Alăta tot...

OPRIȚESCU : Să scrieți un articol cu declarațiile lui Ionescu ?

MIRELA : Bineînțeles !

OPRIȚESCU : Păi ce și-a inchipuit lașul ăsta, că dacă m-a turnat pe mine, el o să scape basma curată ?

MIRELA : Fără o pedeapsă nu scapă nici Ionescu. Dar vina cea mai mare cade pe dumneavoastră, autorul principal, chiar dacă ați lucrat din culise.

OPRIȚESCU : Asta nu se va întâmpla. (*Luminat*). El a semnat lărtia. Juridic el este principalul vinovat.

MIRELA : Până se stabilesc lucrurile din punct de vedere juridic, articolul meu apare și lumea va afla...

OPRIȚESCU (*umil, mieros*) : Tovarășă, vă rog, vă implor... Nu scrieți încă articolul. În câteva zile rezolv eu lucrurile.

MIRELA : Îmi cereți imposibilul. Și dacă între timp mai dispare din uzină și un reactor ? Că știți proverbul : „cine fură azi un ou de aur, mâine fură un tezaur“.

OPRIȚESCU : Mașina lui Diaconescu o aduc eu înapoi. Chiar azi. .

MIRELA : O aduceți ? Sigur ?

OPRIȚESCU : Sigur. Asta nu-i o problemă. Iar pe Ionescu îl fac eu să-și bles-teme și ziua în care s-a născut... O să vedeți. Numai păsuți-mă puțin...

MIRELA : Încurcăți treabă. (*Ca pentru sine*). Să renunț la articol ? Nu cred că fac bine...

OPRIȚESCU : Vă rog ! Sînteți un om deosebit. Mi-am dat seama de asta. Altcineva în locul dumneavoastră nici nu mi-ar fi spus...

MIRELA : Da. Aș fi putut scrie articolul și fără să vin aici. Dar întrebarea-i cum mă justific în fața redactorului șef. Pe el îl interesează, din câte am înțeles, tînărul care se ocupă de invenție.

OPRIȚESCU : Liviu Diaconescu ?

MIRELA : De la el a pornit toată tărășenia. Vă spun un secret, dar dacă se află cumva...

OPRIȚESCU : Vai de mine ! Se poate ? Știu să-mi țin gura.

MIRELA : Băiatul ăsta este în atenția unor tovarăși foarte importanți.

OPRIȚESCU (*surprins*) : Așa va să zică ?

MIRELA : Redactorul șef era și el speriat. Mi-a spus că toată ziua sună telefoanele. Și știți cum stau lucrurile și cu telefoanele astea. Depinde pe ce fir vin. Pe fir direct, pe fir obșnuit...

OPRIȚESCU : Mie îmi spuneți...

MIRELA : Ei bine, cît am stat în biroul redactorului șef, trei telefoane s-au primit...

OPRIȚESCU : Pentru Liviu Diaconescu ?

MIRELA : Pentru el. Și toate pe direct.

OPRIȚESCU : Înseamnă că au gînduri mari cu el.

MIRELA : Din câte am înțeles se află în perspectiva unei promovări. Și nu o promovare oarecare. Una spectaculoasă.

OPRIȚESCU : Nu mi-am inchipuit nici o clipă ca Liviu Diaconescu să fie propus pentru avansare. Pînă acum nu s-a remarcat în mod deosebit.

MIRELA : Parcă toți care au fost avansați s-au remarcat ? Mai sînt și excepții. Sînt sigură că dumneavoastră înțelegeți chiar mai bine ca mine, cum ajuns unii în posturi pe care nu le merită.

OPRIȚESCU (*preocupat*) : Cum de nu m-am gîndit ? Renunțarea la transfer, hotărîrea lui așa, dintr-o dată, de a se ocupa de invenția lui taică-su. Trebuia să-mi dau seama că nu-i lucru curat.

MIRELA : Ei vedeți.. să-ți așumi răspunderea pentru o invenție atît de importantă ! De florile mărului nu s-a înhămat el la o treabă atît de grea...

OPRIȚESCU : E clar... Urmărește el ceva.

MIRELA : Dar cu invenția, credeți că o să reușească ?

OPRIȚESCU : Prost nu e... Numai că pînă la accidentul lui taică-su, nu s-a prea omorît cu munca. Se credea chiar că-i superficial, comod. Dumneavoastră nu-l cunoașteți ?

MIRELA : Încă nu. Faptul însă că n-a renunțat la invenție, nici după ce-a dispărut mașina, dovedește că nu-i lipsit de voință.

OPRIȚESCU : Probabil e ambițios. Taică-su în schimb este într-adevăr un om de valoare. Nu-l simpatizez, dar trebuie să recunosc...

MIRELA : Ei, cunoașteți doar proverbul : „Ce naște din pisică, tot șoareci prinde“. Probabil așa gîndesc și tovarășii care vor să-l salte. Are și avantajul că-i tînăr. Că știți cum se pune problema : „Tineretul e schimbul de mline, viitorul de aur, nădejdea națiunii...“

OPRIȚESCU : Și dumneavoastră sînteți tînără. Ei, dacă ar fi toți tinerii așa...

MIRELA : Mă măguliți...

OPRIȚESCU : Deloc. Aveți un caracter frumos, cum rar întâlnești azi. Sînt de-a dreptul emoționat.

MIRELA (*ritind*) : Emoționat ? Că am

foști învățătoare! Asta-i o dovadă de slăbiciune, tovarășe inginer. Dar ce să fac? Sint o fire impresionabilă. Din păcate mai port cu mine o doză de sentimentalism mic-burghez. Semăn cu una din bunici. Tata nu-a povestit că era așa de sentimentală, că, la înmormintarea celui mai trealos om din sat, numai ea a plîns, de se mira toată lumea ce-a apucat-o.

OPRIȚESCU (*rîzînd, degajat*): Sînteți extraordinar de simpatică. În orice caz, pe mine m-ați cucerit și n-am să vă uit niciodată.

MIRELA (*ridicîndu-se să plece*): Nici eu. Dar fiți cu băgare de seară. Dacă nu faceți ce-ați spus, voi fi nevoită să scriu articolul.

OPRIȚESCU Nici o grijă. Am să acționez imediat. În privința operativității sint un as.

MIRELA (*cu o umbră de îngrijorare*): În mare încurcătură m-ați băgat. N-o să-mi fie deloc ușor să-l îmbrobodesc pe redactorul șef. Dar, mă rog, o s-o scot eu cumva la capăt și de data asta.

OPRIȚESCU Sint sigur. Cu inteligența și înțelepciunea dumneavoastră...

MIRELA: Apropo de înțelepciune. Aveți grijă! Nu vă puneți rău cu cei care au perspectiva de a fi avansați. Că, de... Cine știe. Chiar ministru plin, pe tînrul acesta, nu l-or face. Dar adjunct s-ar putea...

OPRIȚESCU: Chiar așa? Cum de nu m-am gîndit? Acum însă mi-e clar. Lăsați pe mine că știu eu cum s-o cotesc.

MIRELA Atunci nu-mi rămîne decît să plec, cu speranța că n-o să mă faceți să regret încrederea pe care v-am acordat-o.

OPHIȚESCU: Să regretați? Dimpotrivă... Sint omul dumneavoastră pe viață. Și abia aștept să vă revăd. Bineînțeles, în alte condiții...

MIRELA: Și eu...

OPRIȚESCU Imi permiteți să vă conduc?

MIRELA: Nu! Rămîneți aici. E mai prudent deocamdată să nu fim văzuți împreună...

OPRIȚESCU: Aveți dreptate... Vă sărut mînușitele! (*Îi sărută mina*). Și vă rog să fiți pe deplin încredințată de devotamentul meu...

MIRELA: La revedere! (*Iese*).

OPRIȚESCU (*după plecarea Mirelei, mai stă cîteva clipe, după care folosîndu-se de sonerie o cheamă pe Secretară*): Ziarista a plecat?

SECRETARA: Da.

OPRIȚESCU: Ești sigură că n-a rămas prin uzină?

SECRETARA: Da' de unde! Mi-a zis un bună ziua scurt și-a luat-o la fugă spre poartă.

OPRIȚESCU (*satisfăcut*): Bine. Fă-mi legătura cu... (*rîzîndîndu-se*) adică lasă. Sun cu. Dumneata du-te pînă la Liviu Diaconescu și invită-l la mine. SECRETARA Pot să-l chem pe interior... OPRIȚESCU Nu! Te duci personal la locul de muncă și-l rogi să vină la mine că am să-i fac o comunicare. Dar ai grijă la ton. Să nu sune ca un ordin. Că uneori vorbești cu oamenii prea aspru...

SECRETARA Eu transmit exact. Și vorbele și tonul dumneavoastră. Că știu să mă adaptez de la caz la caz.

OPRIȚESCU: Bine, bine. Cu Liviu Diaconescu să fii mai atentă de-acum încolo, că-i mai susceptibil...

SECRETARA Da? Mă rog! (*Iese*).

OPRIȚESCU (*formează un număr de telefon*): Alo! Dragomir? Bună... Lasă că n-am timp acum de conversație. Te-am sunat pentru o treabă foarte urgentă și strict confidențială. Imi înapoiezi urgent mașina de făcut țevi. Da! Aia cu răcire cu aer. Ți se pare interesantă? Pe naiba! N-o să iasă nimic. Dar trebuie să mi-o trimiți înapoi. Chiar azi. Ordin de sus... Foarte de sus. Ce-o să zică Ionescu? Știi doar că el ți-a trimis-o la sugestia mea. Numai că, între timp, idiotul a intrat în mare bucluc. Nu numai cu asta și cu alte chestii. Dă-l dracului! Noi să ieșim cu obraz curat. Ai grijă deci, în 2—3 ore mașina să fie aici în bună stare. Altfel iese cu sancțiuni... Da! Amănuntele ți le spun eu altă dată. Noroc! (*Închide telefonul. Vrea să formeze alt număr, dar apare Liviu*).

LIVIU Bună ziua! M-ați chemat?

OPRIȚESCU (*numai zîmbet și bunăvoință*): Da, Liviuule dragă. Am să-ți dau o veste mare. Dar la loc, te rog! (*Liviu se așază*). În maximum două ore mașina va fi aici...

LIVIU Ce mașină?

OPRIȚESCU A tovarășului: Mihai Diaconescu, cea care a fost ridicată cu forța din uzina noastră. Am recuperat-o, înțelegi. Că nu eram eu omul care să stea cu brațele încrucișate în fața unei asemenea măgării... Mi-am dat seama că s-a făcut un abuz. Doar n-ai crezut c-o să mă las dus de nas de dobitocul ăla de Ionescu. I-am venit eu de hac...

LIVIU: Cui i-ați venit de hac? Lui Ionescu? În uzină se știe că sînteți prieten.

OPRIȚESCU: Uite ce-i, dragă. Sint prieten cu cineva atîta timp cît se poartă cînstit. Cînd calcă pe alături, gata! Frate să-mi fie și nu-l iert... Te rog să mă crezi că de cînd a dispărut mașina n-am avut o clipă de liniște...

LIVIU (*ironic*): Drept să vă spun n-ați creat deloc impresia că sînteți atît de neliniștiți.

OPRIȚESCU: Aparențele întotdeauna înșală. Dacă ai ști însă cît m-am zbatut, cîte obstacole am avut de înfruntat... La cîte uși n-am bătut? Pînă la urmă am ajuns în audiență și la tovarășul ministru.

LIVIU: Chiar așa?

OPRIȚESCU: Da. Nu m-am lăsat pînă nu l-am demascat pe birocratul și intrigantul ăsta de Ionescu, care m-a pus de fapt și pe mine într-o situație de-a dreptul penibilă. Unii ar fi putut să-și inchipuie că și eu am fost de acord cu el.

LIVIU: Lăsați-o baltă, zău așa. Eu nici acum nu sînt convins că n-ați fost de acord.

OPRIȚESCU (*patetic*): Păcat! Mare păcat, Liviule, că nu al încredere în mine... Cum de nu-ți dai seama că pe moment n-am putut face nimic? Trebuia să acționez în mod organizat, pe cale ierarhică. Abia acum am reușit. Și-am crezut că ai să te bucuri că pot să-ți pun la dispoziție mașina...

LIVIU: Prea tîrziu, tovarășe înziner Oprițescu. Două luni au trecut de atunci. Spuneți că în timpul ăsta n-ați avut liniște, v-ați zbatut. Ați uitat probabil că v-am cerut o cameră unde să pot lucra în liniște. Atîta tot. Nici pe asta nu mi-ați dat-o. Mi-a găsit nea Vasile o cămăruță, fără geam, cu lumină de la bec. Și de atunci acolo lucrez, zi și noapte, cu rigli și traserul. A trebuit să iau totul de la capăt.

OPRIȚESCU: Știu.

LIVIU: Nu știți nimic. Mă bucur că mașina tatii a fost recuperată. Dar eu am proiectat deja una mai mare, pe aceleași principii, bineînțeles. O mașină cu care să putem trece la aplicarea în practică a invenției. Adică la fabricarea pe scară industrială a țevilor, care să facă răcirea cu aer cel puțin la fel de eficientă ca și aceea cu apă. Asta era doar și intenția tatii...

OPRIȚESCU: Bineînțeles.

LIVIU: Numai că el ar fi avut în mod sigur o viziune mai clară asupra întregii lucrări, ceea ce mie îmi lipsește. Lucrez pe bucăți. Fiecare coală de proiect ia direct drumul atelierului, fără să se mai aștepte întregul ansamblu. Sculerii, după orele obligatorii de muncă, ajustează piesele, se străduiesc și ei să găsească soluții originale, expeditiv.

OPRIȚESCU: O să trecem invenția în planul de muncă.

LIVIU: Asta să n-o faceți!

OPRIȚESCU: De ce?

LIVIU: Nu știu de unde și cum a pernit așa dintr-odată interesul dumneavoastră pentru această invenție. Dar vă sfătuiesc să stați mai bine deoparte ca și pînă acum.

OPRIȚESCU: Nu înțeleg...

LIVIU: Riscăți, dacă vă angajați direct în orice caz n-ați ales momentul cel mai potrivit să-mi întindeți mîna...

OPRIȚESCU: Ce vrei să spui?

LIVIU: Ceva am realizat. Dar acum m-am împotmolit. Probabil n-ați aflat încă...

OPRIȚESCU: Cum așa?

LIVIU: Ei, da. N-am găsit încă tipul de piesă care să ducă la mărirea proporțională a suprafeței de răcire. Nici soluția eficienței economice. (*Cu amărăciune*). S-ar putea nici să nu le găsim. Așa că nu-i deloc exclus ca pînă la urmă să fiu nevoit să renunț.

OPRIȚESCU: Să renunți? Poemai acum? Nu se poate! Peste tot unde am fost le-am vorbit tovarășilor de tine.

LIVIU (*fierbînd*): Le-ați vorbit de mine? Și ce le-ați spus? Sînt curios să aflu.

OPRIȚESCU: Că ești un tînar foarte capabil, că vrei să realizezi ceva deosebit.

LIVIU: Că vreau să realizez ceva deosebit este adevărat. Dar că sînt capabil, nu mai corespunde adevărului. I-ați dezinformat. Și pentru asta s-ar putea să aveți neplăceri.

OPRIȚESCU: Joci tare, domnule! Îmi place!

LIVIU: Joc? Ce vreți să spuneți?

OPRIȚESCU: Lasă, că mai știu și eu cîte ceva. În orice caz, ai stofă. O să faci carieră...

LIVIU (*dezlănțuit*): Nu știu ce știți dumneavoastră. Dar eu simt că-mi fuge pămîntul de sub picioare. Și nu pentru onoruri sau ca să fac carieră m-am angajat să mă ocup de invenție. Dacă cumva faceți greșeala să credeți așa ceva. Habar nu am de unde v-a venit ideea asta trîsnită. Un lucru însă să vă fie clar: la bata mă gîndesc. Pe el aș vrea tare mult să nu-l dezamăgesc. Și nici pe cei care au avut încredere în mine și m-au ajutat, nu cu vorba, ci cu fapta. (*Se scoală*). La revedere! (*Iese. Oprițescu, derutat, sună, chemînd-o pe Secretară*).

SECRETARA (*apare*): Ce doriți?

OPRIȚESCU: De la ce ziar era tovarășa aia?

SECRETARA: Habar n-am. N-am apucat s-o întreb, că a și intrat la dumneavoastră.

OPRIȚESCU: Culmea! Și nu știu nici măcar cum o cheamă.

Tabloul 6

Acasă la Liviu.

Ana șterge praful și, dînd de niște fotografii de familie, le privește cu dutoșie. Este intrcruptă de sorerie. Deschide ușa și apare Mirela.

MIRELA : Bună ziua ! Iertați-mă că vă deranjez.

ANA : Bună ziua ! Probabil îl cauți pe Liviu. Nu-i acasă.

MIRELA : Știu că Liviu nu-i acasă și că în ultima vreme stă mai mult în uzină. Am venit intenționat să discut numai cu dumneavoastră.

ANA : I s-a întîmplat ceva lui Liviu ?

MIRELA : Nu ! Fiți liniștită. Lui, nu i s-a întîmplat nimic.

ANA : Ia loc ! (Privind-o mai atent) Parcă te-am mai văzut eu. Dar din atîtea fete cite îl caută pe Liviu, mi-e greu să vă mai deosebesc.

MIRELA : M-ați văzut în seara aceea nenorocită cînd s-a întîmplat accidentul.

ANA : Erai la noi ?... Scuză-mă, dar în starea în care mă aflu...

MIRELA : Cum se mai simte soțul dumneavoastră ?

ANA : E pe calea cea bună. A scăpat ca prin minune.

MIRELA : Chiar minune. Dumneavoastră în schimb sînteți tare obosită.

ANA : Ei, ce să-i faci... Toată ziua alerg între spital și casă. Într-un timp a fost nevoie să stau și noaptea. Acum mă duc numai cîteva ore pe zi. Se cam plictisește el. (Pauză). Dar parcă ziceai că vrei să-mi spui ceva.

MIRELA : Da... Nici nu știu cum să încep. (Ii ia mina). Iertați-mă, dar, știți, eu și cu Liviu am făcut o pozna.

ANA : Ce pozna ?

MIRELA : Mare de țot. Ne-am tot jucat și acum...

ANA : Nu cumva ești... (Mirela aprobă din cap și începe să plîngă).

ANA : În ce lună ?

MIRELA (plîngînd în hohote) : În luna a treia.

ANA (impresionată, o mîngîie) : El lasă, fetiço, nu plînge (Pauză). Ca să vezi de ce-i în stare Liviu. Deci și-a bătut joc de tine...

MIRELA (sare ca arsă) : Vă rog să nu-l judecați greșit. El nu știe nimic. Cum să-i dau vestea asta tocmai acum ?

ANA : Da. Nu-i momentul cel mai potrivit. Totuși, am să-i spun eu.

MIRELA : Nu ! Vă implor ! Vă cad în genunchi. Nu cumva să-i spuneți. Dacă ar afla de la altcineva și nu de la mine m-ar urî. Pentru că, să știți, eu sînt de fapt vinovată. Numai eu..

ANA : Cum așa ?

MIRELA : El nu vroia. Eu m-am lăudat însă că am experiență. (Pauză). Și-am căzut pe bec, cum se spune... ANA (cu greu) : Și ai, într-adevăr, experiență ?

MIRELA : Da' de unde ! Liviu e primul bărbat. Dar acum sînt o nenorocită...

ANA (luminîndu-se la față) : Ei, lasă... Ca să faci un copil nu-i deloc o nenorocire. Dar îl iubești pe Liviu ?

MIRELA : Enorm ! Ați văzut însă cite fete îi dau țirocole...

ANA : Se potolește el. O s-avem noi grijă. Dar mama ta știe ? Trebuie să-i spui și ei...

MIRELA : Eu nu mai am mamă. A murit acum cinci ani. Tata s-a recăsătorit cu una mult mai tînără ca el. O vîperă care nu mă poate suferi. Merou îl atîță pe tata împotriva mea. Și dacă ar afla...

ANA : Sărăcuța de tine ! Deci ești orfană de mamă.

MIRELA : Da. Sînt singură pe lume. Că tata a și uitat de mine. Dorm la o prietenă.

ANA : Începînd de azi te muți la noi.

MIRELA : Sînteți tare bună, dar m-ați înțeles greșit. Eu n-am venit să cerșesc milă și nici cu forța pe capul lui Liviu nu vreau să cad. Și nici pe-al dumneavoastră. Am să fac eu ceva...

ANA (speriată) : Nu cumva ai de gînd să scapi de copil ?

MIRELA : Nici vorbă ! Am intrat eu la apă, dar n-am de gînd să intru chiar la pușcărie. Mie îmi plac copiii, iar pe asta abia îl aștept. Îl cresc eu. Am să muncesc. Ce, nu s-au mai văzut cazuri ? Iar eu sînt descurcăreată, să știți.

ANA (o sărută) : Mîncă-o-ar mama pe ea ! M-ai liniștit. Îmi era frică să nu faci vreo prostie.

MIRELA : La așa ceva să nu vă gîndiți. Am vrut numai să știți...

ANA : Ești o fată grozavă. Exact așa o noră mi-am dorit eu. Dar nu mi-ai spus cum te cheamă ?

MIRELA : Mirela.

ANA : Uite ce-i, Mirela. Deocamdată treaba cu copilul rămîne secretul nostru. Dacă așa vrei.

MIRELA : Da. Vă rog chiar...

ANA : Foarte bine. Dar lasă-mă să am eu grijă de tine. Trebuie să te hrănești cum trebuie. Nu așa, pe unde apuci. Că vreau să faci un copil sănătos, voinic. Indiferent ce-o fi. Ne-pot sau ne-poată, că nu știi ce bucurie ar fi. De cînd așteptăm noi un copil în casa asta... Și rămîi aici...

MIRELA : Vai de mine, să creadă Liviu că am dat buzna...

ANA : El nici n-o să știe. Avem patru camere. Ai unde să te ascunzi. Cînd

vine, cade de frînt de oboseală în camera lui. Noi două ne vedem de treabă. Tot sînt singură. Vrei ?

MIRELA : Numai dacă sînteți de acord să vă ajut și eu la treabă.

ANA : Sint. Dar fără să te obosești prea mult.

MIRELA : O să mă lăsați și pe mine să gătesc ? Că-mi place tare mult. Mama vitregă, cînd mă vede la bucătărie, o apucă pur și simplu pandaliile.

ANA : Te las.

MIRELA : Și-o să mă luați și la spital ? Vreau să-l cunosc și eu pe tatăl lui Liviu.

ANA : Te iau. Sînt sigură că ai să-i plăci...

MIRELA : Am să-i țin de urît cînd dumneavoastră aveți alte treburi. Îi mai și citesc. Recit frumos. Pot să și cînt. Am ceva voce. Ce cîntece îi plac ?

ANA : Ei, ca la toți cei din generația noastră — romanțele.

MIRELA : Romanțele ? (*Incurcată*) Eu stiu alte cîntece, moderne. Dar am să învăț și romante... Vă promit...

ANA (*rizînd*) : Ești o comoară. Cu romanțe, pe Mihai, bărbatul meu, sigur ai să-l cuceresti. (*Sună telefonul, Ana, uitîndu-se urît la telefon*). Telefonul ăsta mă înnebunește. Toată ziua sună. Îl caută pe Liviu. Niște pipițe, cred

MIRELA : Mă lăsați să răspund eu ? (*La aprobarea din cap a Anei, ridică receptorul*) A! o! Cu cine doriți să vorbiți ? Cu Liviu ? Nu-i acasă, și vă sfătuiesc să nu-l mai căutați niciodată... Cine sînt eu ? Soția. Adică nu numai soția, ci și mama unui copil care-i tot al lui... Cînd s-a născut ?... De două săptămîni... Un băiat de patru kilograme... Da ! E foarte voinic... Și dacă nu-l lăsați în pace pe taică-su, ăsta micul e în stare să vă smulgă tot părul din cap... (*Inchide telefonul și pe risul ei și al Anei cade cortina*).

Tabloul 7

Acasă la Liviu. Se observă că acesta abia s-a sculat. După ce-și pune pe el o bluză, se plaptănă, deschide radio-casetofonul. Casa se umple de muzică și el, vesel, face singur cîțiva pași de dans.

ANA (*întră pe ușa care dă în interiorul apartamentului*) : Am auzit muzică și mi-am dat seama că te-ai sculat.

LIVIU : Mamă, cît timp am dormit ?

ANA : Aproape o zi și o noapte. Vreo 22 de ore.

LIVIU : Aoleu ! Așa de mult...

ANA : Pentru cît erai de istovit, nu-i mult. Dar acum te simți odihnit ?

LIVIU : Mă simt perfect. Niciodată nu m-am simțit atît de bine. (*Și de bucurie o îmbrățișează și o ridică în sus*).

ANA : Liviule, tot așa de nebunatic ai rămas !

LIVIU (*rizînd*) : Tot. (*Și după ce o așază pe-un fotoliu*). Tata ce mai face ? Nu l-am mai văzut de o săptămîină...

ANA : Și el ca și tine zice că niciodată nu s-a simțit mai bine ca acum. De cînd i-a spus Vasile că ai reușit să duci la capăt invenția, parcă i-au crescut aripi.

LIVIU : Deci s-a bucurat ?

ANA : Dacă s-a bucurat ? Era așa de fericit ! Știi ce i-a spus doctorului ? Că ăsta-i medicamentul de care avea el nevoie. Iar cînd Vasile i-a comunicat ce-ai declarat tu în uzină, că toată munca asta i-ai dedicat-o lui, de emoție i s-nu umplut ochii de lacrimi... Liviule, să știi că taică-tu a avut întotdeauna încredere în tine...

LIVIU : Știu, mamă ! De asta mi-a și fost atît de teamă că n-am să reușesc.

ANA (*privindu-l cu duioșie*) : Dar ai tras tare de tot. Ești cam palid și-ai mai slăbit...

LIVIU : Lasă, n-am nimic. Tatii cînd îi dă drumul din spital ?

ANA : Peste două zile. Zice că se întoarce imediat la lucru.

LIVIU : De ce atîta grabă ? Direct de la spital, la lucru ? ! Încă nu s-a restabilit complet.

ANA : I-am spus și eu și profesorul. Dar nu știi cum e el ? Mai ales acum, abia așteaptă să dea ochii cu oamenii din uzină ! E tare mîndru de tine.

LIVIU : Dar cu piciorul drept ?

ANA : Nu se mai poate face nimic. Îi tîrîște. Important este că poate să meargă.

LIVIU : Bietul tata !

ANA : Să fim fericiți că r-a fost mai rău... Și nu te mai gîndi la asta... Hai mai bine să mîncîci ceva.

LIVIU : Mamă, nu te supăra. Zău că nu mi-e foame. Am să mîncîc mai tîrziu.

ANA : Bine. Dar promite-mi că, după ce se întoarce taică-tu, te duci la o casă de odihnă sau într-o excursie (*Soneria*).

LIVIU (*rizînd*) : Mă duș. Numai să-mi găsesc o parteneră.

ANA : Ai tu parteneră.

LIVIU (*deschide ușa. Apare Mirela*) : Mirela ? Tu ? Mă bucur că-ai venit. Mamă, să-ți fac cunoștință...

ANA (*zimbînd semnificativ Mirelei*) : Ne cunoaștem.

LIVIU (*surprins*) : Vă cunoașteți ? Dar eu n-am mai apucat să ț-o prezint.

ANA : Păcat că n-ai mai apucat să te-o prezinți. Era firesc ca s-o cunoaștem și noi.

LIVIU Fircoc? De ce?
 ANA Ei, lasă, Liviule, știm tot. Dar nu-i momentul să discutăm acum. O s-o rezolvăm noi și pe asta.
 LIVIU: Ce știți?
 ANA: Ne-a spus Mirela în ce situație se află. Noroc că-i o fată curajoasă.
 MIRELA: Dacă nu erați dumneavoastră, nu știu ce m-aș fi făcut.
 LIVIU (*derutat complet, către Mirela*): Ia ascultă! Despre ce-i vorba, că eu nu înțeleg nimic?
 MIRELA: I-am spus mamei tale că sînt însărcinată.
 LIVIU (*stupefiat*): Că ești ... însărcinată?
 MIRELA (*cu un aer spășit*): Ei, da. S-a întimplat...
 LIVIU: S-a întimplat? Să-ți fie de bine! Și ce-o interesează pe mama mea că tu...?
 ANA: Cum să nu mă intereseze? Și taică-tu, cînd a auzit, s-a bucurat tare mult.
 LIVIU: Tata s-a bucurat?
 MIRELA: Sigur! Care om bun din lumea asta n-ar vrea să fie bunic?
 LIVIU: Tata, bunic?
 MIRELA: Ei da. Că eu așa le-am spus. Copilul pe care-l aștept e a' tău!
 LIVIU (*luîndu-se cu mîinile de cap*): Dumnezeule! Cum ai putut spune una ca asta?
 ANA: Lasă, Liviule, nu trebuie să te rușinezi! Mirela e o fată atît de bună! Am îndrăgît-o și eu și taică-tu.
 LIVIU: Cum? Te-ai dus și la tata?
 MIRELA: În fiecare zi.
 ANA: Dacă nu era Mirela, nu știu cum m-aș fi descurcat. Cînd făceam eu de mîncare sau alte treburi, stătea cu Mihai, fi cîtea ziarele...
 MIRELA: I-am recitat poezii. I-am și cîntat.
 ANA: Mihai o iubește foarte mult. Ști că el și-a dorit el și o fată.
 MIRELA: Zice că sînt un înger de fată.
 ANA: Da! S-a atașat mult de ea...
 LIVIU (*exasperat*): Mamă, dar v-a mințit. Fata asta nu așteaptă nici un copil de la mine.
 ANA: Mirela, ne-ai mințit?
 MIRELA: Nu în întregime. Numai în privința asta. Dar vă explic eu...
 LIVIU: Poftim!
 ANA (*cu părere de rău*): Nu se poate! Mă obișnuisem cu gîndul...
 MIRELA (*fi la mîna*): Nu fi supărată pe mine. Am făcut-o cu intențiile cele mai bune. Trebuia să scornesc ceva ca s-ajung la inima dumneavoastră. Dacă n-as fi spus că aștept un copil de la Liviu, m-ați fi primit în casă, m-ați fi luat la spital?
 ANA (*impresionată*): Bată-te norocul să te bată! Da' năstrușnică mai ești!
 LIVIU: Năstrușnică! Cu improvizațiile astea ale ei a reușit să mă strice iar cu tata. Abia reparasem ucrurile.

Orice i-ăș spune, pe ea o s-o creadă. Iar pe mine are să mă considere un flusturatic, care își bate joc de-un „înger“.
 MIRELA: Lasă! Nu te mai lamenta așa, că te scot tot eu din încurcătură.
 LIVIU: Zău? Cu altă minciună.
 MIRELA: Necesară, de data asta. Îi spun că nu sînt chiar sigură că ai fi tu tatăl copilului. Am avut de-a face... Mă înțelegi...? Acum ești mulțumit?
 LIVIU: Din prostie, în prostie.
 ANA: Asta să n-o faci. Că l-ar supăra îngrozitor pe Mihai să afle că ești o fată ușuratică. Și nici nu cred că ești.
 MIRELA: Sigur că nu sînt. O fac ca să-l salvez pe Liviu.
 LIVIU: Grozavă salutare. Mă arunci din lac în puț. Și pe-s baliverne e alea că (*o imită*) „am avut de-a face...“ (*luminat*). Dar ia spune drept: ești cu adevărat însărcinată?
 MIRELA: Nu cred. Doar dacă a coborît Sfîntul Duh asupra mea. Dar cum n-am calitățile fecioarei Maria... mă îndoiesc.
 LIVIU (*către Ana*): Ei, vezi? Nici măcar nu-i însărcinată.
 MIRELA: A, Liviule! Dacă tu vrei cu adevărat să avem un copil, se face imediat. Ce, parcă asta-i o greutate!
 LIVIU (*rizînd*): Ei, mamă, acum sper că te-ai convins. O vezi cum le întoarce...
 ANA: M-am convins că-i o fată tare bună. Și m-aș bucura să am așa o noră. (*Sonoria*).
 LIVIU (*zîmbind semnificativ*): O noră așa mincinoasă? (*Merge și deschide ușa. Intră Liliana și Sorin, la vederea cărora Mirela se retrage într-un colț mai puțin vizibil*).
 LILIANA (*Anei*): Sărut mina! Liviule, ai dat lovitură!
 SORIN (*după ce i-a sărutat mina Anei*): Toată uzina vorbește de tine.
 LILIANA: Acum nu te mai poți plînge că n-ai realizat și tu ceva deosebit. Facem și un panou de onoare.
 SORIN (*rizînd*): Nu de doliu, cum vroia Opriteșcu.
 LILIANA: Ce zici, tanti Ana?
 ANA (*serioasă*): Înainte umbam cu sufertașul cu mîncare după unul. Că-l uita Dumnezeu în uzină. Acum, o să trebuiască să alerg și să-i hrănesc pe amîndoi (*Căutînd-o din ochi pe Mirela*). Dar poate mi-oi găsi eu un ajutor...
 LIVIU (*uitîndu-se și el după Mirela, descoperă*): Ce te-ai pitit așa?
 SORIN: A, și dumneavoastră sînteți aici? Mă bucur că vă văd. Din seara aceea n-am mai avut prilejul să vă întîlnesc...
 LILIANA: Ați venit să reînnoți propunerea?
 MIRELA: Nu! De data asta mă preocupă alte lucruri, mai serioase.

LIVIU (*simindu-se jignit*): Mai serioasă?

Să înțeleg că nu mai vrei să mă ceri în căsătorie?

ANA: Liviule, nu fi obraznic.

MIRELA: Lăsați-l! Nu-i obraznic. Are dreptate. Cu patru luni în urmă îi făcusem o propunere în acest sens.

LIVIU: Și acum ai renunțat?

MIRELA: De obicei mă țin de cuvânt și odată ce am spus un lucru, așa rămân.

LIVIU (*usurat*): Atunci, s-a făcut.

MIRELA: Nu înă-

LIVIU: Ce v-

MIRELA: În ultimul timp ai fost prea ocupat cu invenția... Și n-am avut posibilitatea să constat dacă corespunzi la toate probele pe care trebuia să le dai. Au mai rămas câteva lucruri nelămurite și mă tem că nu vor putea fi rezolvate.

LIVIU: Care lucruri?

MIRELA: De pildă, n-am apucat să te întreb dacă îți plac copiii.

LIVIU: Îmi plac.

MIRELA: Atunci să știi că eu am de gând să fac zece copii.

SORIN: Faceți și o grădiniță și mă angajați pe mine educatoare.

LIVIU: Nu-s prea mulți?

MIRELA: Părinții tăii au avut unsprezece.

LIVIU: În regulă. Facem și noi unsprezece, nu zece. Unul ți-l fac eu cadou. Și devii mamă eroină...

MIRELA: Asta și vreau. Să devin și eu cineva. Numai că nu știu dacă ești la curent. Femeile gravide poftesc mereu alte ceva. Eu să știi că am să vreau să mănânc înghețată. În cantități industriale, din moment ce voi fi gravidă 99 de luni.

SORIN: Peste opt ani de zile. Te-a văzut Dumnezeu, Liviule!

LIVIU: Se aranjează și asta. Fac un contract direct cu fabrica de înghețată.

MIRELA: Nu... Că mie îmi place numai înghețata preparată în casă.

LIVIU: Aoleu! Mamă, mă înveți să fac înghețată?

ANA (*ride*): Pentru Mirela, te învăț.

LIVIU: Dar la maioneză ai renunțat?

MIRELA: Nici vorbă! Și nici la sarmăluțe în foi de viță, cu puțină smântână deasupra...

LIVIU (*disperat, către Ana*): Mamă, e prea mult. Ce zici?

ANA (*rizind*): Acceptă, Liviule. Că ne descurcăm noi. Mai ales că Mirela, săptămânile astea, cât a stat mai mult pe la noi, a făcut singură maioneza, sarmăluțe și înghețată și s-a descurcat grozav!

LILIANA (*surprinsă*): Cît a stat...?

SORIN: Deci treaba-i serioasă. Liviule, te felicit!

MIRELA: Nu vă grăbiți cu felicitările (*E intrcrupă de sonerie*).

LIVIU (*surprins de răspunsul Mirelei*): Ce vrei să spui?

ANA: Lasă. Deocamdată deschide ușa. (*Liviu deschide ușa și în prag apare radîos Oprîtescu, la vederea căruia Mirela se ascunde repede după draperie*).

OPRÎTESCU: Liviule, am ținut să te felicit personal. Nu eram în uzină fiind ați făcut proba. Dar cum m-am întors din deplasare, mi-am permis să te vizitez acasă.

LIVIU: Nu trebuia să vă deranjați atât de mult, dar, dacă ați venit, vă mulțumesc...

OPRÎTESCU (*către Ana*): Tovarășă, aveți un fiu extraordinar de înzestrat, de capabil. (*Îi sărută mina*). De altfel era și firesc. Știi proverbul, „ce naște din pisică tot șoareci prinde”.

ANA: Luați loc! (*Oprîtescu se așază*).

LIVIU: Ați început să apelați și la pro- verbe. Păcat că nu v-ați gândit la acest proverb mai de mult.

OPRÎTESCU: Știu că nu mă crezi, dar niciodată, Liviule, nu m-am îndoit de posibilitățile tale. Dovadă că în timp ce te ocupai de invenție, am și făcut unele tatonări pe piața internațională. Și țin să te anunț — de altfel, mai mult pentru asta am venit — că țevile tale au șansa de a fi livrate în stră- înătate.

LIVIU: Nu ale mele, ale tatei.

LILIANA: Iar acum ele au devenit ale noastre. Face parte din producția uzinei. Și, din câte știu, tovarășu director general a fost cu ideea tatonării pieței externe.

OPRÎTESCU: Idee pe care eu am îmbrățișat-o și-am pus-o imediat în aplicare. Am relații strînse cu multe firme străine și sînt fericit să pot contribui la valorificarea unei invenții atât de importantă. Ei, ce să mai vorbim... (*Lui Liviu*). Ai obținut o mare performanță și munca ta, Liviule, merită cu atît mai mult să fie evidențiată cît ești încă foarte tînăr... De altfel, am susținut întotdeauna, iar acum eu și mai multă convingere, că „țineretul este schimbul de mîine, viitorul de aș, nădejdea națiunii...”

MIRELA (*făcîndu-și brusc apariția*): Mă bucur, tovarășe inginer Oprîtescu, că folosiți multe din expresiile mele. Înseamnă că vi le-ați însușit.

OPRÎTESCU (*care, de îndată ce a văzut-o, a sărit în picioare*): Dumneavoastră aici?

LIVIU (*surprins și el*): Vă cunoașteți?

MIRELA: Da. Am avut prilejul cu ocazia unei anchete. (*Văzîndu-l speriat pe Oprîtescu*). Nu vă speriați. Eu știu să păstrez secretul profesional.

OPRIȚESCU (*respirind ușurat*): Sinteți o ziaristă exemplară.

LIVIU (*surprins*): Ziaristă? De când ești tu ziaristă?

MIRELA Nu sînt propriu zis ziaristă. Am fost numai pentru o jumătate de oră, cît a durat convorbirea mea cu inginerul Oprițescu (*Stupoare generală. Cel mai consternat, evident, Oprițescu*)

LIVIU (*izbușnește în ris*): Formidabil!

MIRELA (*serioasă în timp ce Oprițescu, congestionat la față, se va șterge de transpirație*) Nu rîde, Liviu!e. Tova-rășu! inginer Oprițescu a dat dovadă de foarte multă înțelegere. Și s-a ținu-t de cuvînt. Tot ce mi-a promis a realizat. Mașina experimentală a adus-o înapoi în uzină chiar în ziua aceea. Nu-i așa?

OPRIȚESCU (*gîtit*): Da.

MIRELA Pe Ionescu — inspectorul ăla de la Centrală — l-ați aranjat. Am auzit că s-a întors la munca de jos. Așa-i?

OPRIȚESCU (*la fel de sugrumat*): Da.

MIRELA V-am spus eu că-i un găinar ordinar... Dumneavoastră, în schimb, ați dat dovadă de fapt de o mare perspicacitate. Asta mi-a plăcut cel mai mult. Că ați intuit pe loc importanța invenției, precum și viitorul strălucit care-l așteaptă pe Liviu. V-am spus eu că nu-i lipsit de voință și că tînărul ăsta va face carieră.

LIVIU : Acum înțeleg eu...

MIRELA (*ignorîndu-l pe Liviu*): Și lucrul care mă bucură cel mai mult este că dumneavoastră personal vă ocupați acum de valorificarea invenției pe piața mondială. Drept să vă spun, ați depășit cu mult așteptările mele. Și cînd o să mai aveți nevoie de vreun sfat, va stau la dispoziție. (*Privindu-l pe Oprițescu, cît e de livid la față*). Dar ce se întîmplă cu dumneavoastră? Nu vă simțiți bine?

OPRIȚESCU (*strangulat*): Știți, inima. (*Se scoală*).

MIRELA : Vai de mine! Eu sînt de vină. Vă înțeleg emoțiile. Sînt unii oameni care suportă greu laudăe.

OPRIȚESCU (*în soaptă*): Vă rog să-mi permiteți să mă retrag. Bună seara!

MIRELA (*conducîndu-l spre ușă*): Tova-rășe inginer, zău mai lăsați-le naibii toate treburile astea. Nu-i ușor să faci față la atîtea lucrături, intrigi. Au să vă dea peste cap. Vă spun eu... Ocu-pați-vă mai bine de sănătate. (*Opri-tescu iese. Mirela răsufă usurată*).

LIVIU (*ii ia mina, cu dragoste*): Ești extraordinară, Mirela, dacă ai reușit tu să-l prostești pe Oprițescu. Și-ți mulțumesc pentru tot ce-ai făcut... Habar n-am avut.

ANA : Ți-am spus eu că Mirela e o fată minunată.

LILIANA Totuși, n-am înțeles. Chiar nu sinteți ziaristă?

MIRELA (*rizind*): Nici vorbă.

SORIN Atunci cum ați ajuns la el?

MIRELA : Aflasem de la Liviu că Opri-țescu dă vina pe un inspector de la Centrală.

LIVIU Din cîte-mi amintesc nu țiam spus numele. Pe atunci nu-l știam.

MIRELA : Nici eu. Dar m-am dat drept ziaristă și l-am luat la sigur pe Opri-țescu. (*Scoate carnetul din poșetă*) I-am spus că în carnetul ăsta se află declarațiile inspectorului, care neagă că e ar fi vinovat și dă toată vina pe Oprițescu. Speriat, Oprițescu și-a dat drumul la gură. El mi-a spus fără să vrea numele inspectorului și m-a rugat să nu public declarațiile acestui „nemernic”, că aranjează el totuși imediat.

SORIN : Și carnetul cuprindea cu ade-vărat declarații e inspectorului?

MIRELA (*rizind*): Da! de unde! E plin cu maxime, cugetări și citate ale unor oameni celebri. De fapt, recunoșc că am recurs la un mic șantaj. Dar nu puteam proceda altfel...

SORIN : Nemaipomenit ce l-ați dus de nas! Hai oasă treabă!

LIVIU : Cu improvizatiile ei, e în stare să-i joace o farsă și Papei de la Roma

SORIN : Ne-ați făcut un mare serviciu.

Nu știu dacă v-a spus Liviu. Dar mașina recuperată l-a ajutat mult. Studîind-o cu atenție a găsit răspuns și la soluțiile care păreau de nerezolvat.

LIVIU : Plus că Oprițescu nu mi-a mai pus bețe în roate. Dimpotrivă...

MIRELA : Mă bucur dacă am putut să-ți fiu și eu cu ceva de folos...

LIVIU : Enorm! Și nu numai în privința asta...

LILIANA : Iertați-mă, dar dacă ziaristă nu sînteți, de fapt, ce meserie aveți,

cu ce vă ocupați?

MIRELA : N-am încă nici o meserie.

LIVIU : A! Nu v-am spus? Mirela vrea să devină actriță. Se pregătește să intre la Institutul de teatru... Și cum la examenul de admitere una din probe o constituie improvizatiile, ea face fel de fel de exerciții. Temele și le alege singură.

SORIN : Nu cumva și prima dată cînd ați venit aici...?

MIRELA : Ba da. Am aflat că Liviu are musafiri și l-am rugat să mă lase să-mi verific posibilitățile chiar în fața publicului.

LILIANA : Deci Liviu știa c-o să veniți?

MIRELA : Fixasem ora și alte amănunte.

Cum să bat în geam...

LILIANA : Și el... Se făcea că nici nu vă cunoaște.

LIVIU : Păi, altfel, n-ar mai fi avut nici un efect.

- MIRELA** : Tema improvizației însă am născocit-o pe moment. Noroc că Liviu a avut prezentă de spirit și s-a descurcat. E un partener excelent.
- SORIN** : Liviu! Nu pe cuvântul meu că și tu ai talent. Iar dumneavoastră sinteți o veritabilă actriță. Examenul de admitere o să-l treceți cu brio, vă garantez eu...
- MIRELA** : Nu mai garantați. Că zilele astea s-au afixat rezultatele și iar am fost respinsă.
- LIVIU** : Cum? N-ai reușit nici de data asta?
- MIRELA** : Nici.
- LIVIU** : Nu se poate! (*Către ceilalți*). E al doilea an de când dă examen. Joacă teatru întruna și în Institut nu vor s-o primească.
- SORIN** : Dacă nici dînsa n-are talent! Asta-i o mare nedreptate. O fi și acolo vreun Oprețescu.
- LIVIU** : N-ai aflat de ce te-au respins?
- MIRELA** : Un membru al comisiei n-a apreciat că-s deficitară la clasic. Că prea mă ocup numai de improvizații. S-a mai supărat și un dramaturg.
- LIVIU** : Un dramaturg? Ce-l privește pe el?
- MIRELA** : A zis că dacă eu improvizez mereu texte, dramaturgii ce să mai facă? Le iau plina de la gură! Mai ales că improvizațiile mele sînt toate pe teme de actualitate. Dacă mi-aș plasa temele în domeniul științifico-fantastic, n-ar avea nimic împotriva. În acest sector, zicea dînsul, sînt mai puțini scriitori. Ori cu unul în plus, ori cu unul în minus, nu mă contează.
- LIVIU** : Și tu ce-ai răspuns?
- MIRELA** : Că eu, aici, pe pămînt, vreau să mă fac actriță, nu în cosmos. (*Risete, pe sonerie. Liviu deschide ușa și intră Vasile*).
- VASILE** : Bună seara! Petrecere mare, după cum văd. Il sărbătoriți pe Liviu? (*Se va uita, cu discreție, mereu la Mirela*).
- LIVIU** : Nea Vasile, petrecerea de-abia acum începe... Nu vrei să bei ceva?
- VASILE** : Peste două zile, cînd se întoarce Mihai, facem un chef de să trosnească pietrele...
- ANA** : Totuși, un pahar cu vin.
- VASILE** : Iartă-mă, Ana. Dar eu am venit cu o treabă.
- LILIANA** : Vrei să-mi spui ceva, tată?
- VASILE** : Nu. Caut o fată. O cheamă Mirela Rațiu.
- MIRELA** (*surprinsă*) : Eu sînt. Dar nu înțeleg...
- LIVIU** (*Mirelet*) : Nu cumva ai mai făcut vre-o improvizație pe undeva și te-a pus miliția sub urmărire?
- VASILE** (*ride*) : Nu. Vin din partea lui taică-su...
- MIRELA** : Tata? Cum a ajuns la dumneavoastră?
- VASILE** : Ne cunoaștem de mult. Am făcut războiul împreună. Cînd erai mică, veneam pe la voi. Pe urmă, fiecare cu treburile lui. Ne-am mai văzut prin oraș, pe la ședințe. Azi mi-a dat un telefon. Era foarte alarmat că, de la un timp, treci rar pe acasă. Lui i-ai spus că înveți cu o colegă.
- MIRELA** : Am învățat.
- VASILE** : Te-a căutat acolo și nu te-a găsit. Știind că ești prietenă cu Liviu m-a rugat să văd dacă nu cumva te găsește aici.
- ANA** : Da... În ultima vreme a stat mai mult pe la noi. Dar asigură-l pe totuși Mirelei că nouă ne este tare dragă fata și că nu s-a întîmplat nimic rău.
- VASILE** : Cred. Dar taică-su m-a rugat s-o aduc acasă.
- MIRELA** : Mă duc eu singură. Nu trebuia să vă trimită pe dumneavoastră.
- VASILE** (*cu căldură*) : Măi fată, cum de nu înțelegi! Părinții tăi sînt foarte îngrijorați.
- ANA** (*surprinsă*) : Părinții?
- VASILE** : Ei, da. Mai cu seamă mama ei.
- ANA** : Mama! Mirela mi-a spus că are mamă vitregă. O femeie rea. Din cauza ei a fugit fata de-acasă.
- LIVIU** (*izbuclînd în rîs*) : Mamă vitregă? (*Mirelei*) Formidabilă imaginație ai! (*Către Ana*). Mama Mirelei e o femeie extraordinară, cercetătoare la un Institut. Doar am fost acasă la ei și-i cunosc.
- ANA** : Cum, Mirela, și-n privința asta m-ai mințit?
- MIRELA** : Păi, cînd m-ați întrebat dacă i-am spus mamei, trebuia să găsească ceva care să vă impresioneze. Altfel m-ați fi trimis acasă.
- ANA** (*rișînd*) : Și-ai inventat pe loc povestea cu mama vitregă.
- MIRELA** : Nu-i vitregă... Și mă iubește mult. Dar e așa de ocupată, că pentru mine nu prea are timp. Merge pe teren în țară... Și tata, la fel.
- VASILE** : Ce-i drept, sînt foarte ocupați amîndoi. Dar Mirela e singurul lor copil și țin la ea ca la ochii din cap.
- MIRELA** (*sceptică*) : Cînd vor afla că iar am căzut la examen...
- VASILE** : Au aflat... Și le pare rău că n-ai reușit. Dar, nu fac o tragedie din asta!
- MIRELA** : Ei, nu. Dar eu vreau să ajung actriță.
- VASILE** : Păi, pînă la urmă ai să ajungi și actriță. Că și Ion crede că ești talentată.
- MIRELA** : A spus tata asta? El, care s-a opus să dau examen la Institutul de teatru?
- VASILE** : Da... Și-i pare tare rău că nu te-a ajutat să te pregătești serios pentru examen, că sigur ai fi reușit. (*Pauză*.) Ei, ce zici! Te duci acasă?

MIRELA: Sigur că mă duc. (Cu o undă de tristețe) În definitiv, rolul meu aici s-a terminat. (Îndreptîndu-se spre Ana) Vă rog mult să mă iertați.

ANA: Pentru ce să te iert?

MIRELA: Pentru minciuna aia mare. Știi dumneavoastră...

ANA (îmbrășiind-o): Unde nu dă Dumnezeu ca minciuna aia să se adevărească!

MIRELA: Liviule, scuză-mă și tu pentru complicațiile pe care ți le-am făcut...

LIVIU (luînd-o de mînă): Nu cumva intenționezi să-ți iei adio de la mine? Ascultă, Mirela, joi, cînd se întoarce tata de la spital, să fii aici. Să nu încerci să te ascunzi, că te găsesc și-n

gaură de șarpe. Că, în afara invenției, tata mai vrea un dar de la mine. Te vrea pe tine ca noră, iar eu ți-a mult, enorm de mult, să-i fac acest dar. Și sper că părinții tăi nu se opună.

MIRELA (emoționată): Vrei să mă ceri în căsătorie?

LIVIU: Ei, da! Acum e rîndul meu s-o fac. Dacă, în urma examenului pe care l-am dat, corespund cu adevărat exigențelor unei viitoare mari actrițe...

MIRELA (extaziată, îl îmbrățișează): Liviule! (Toți ceilalți, impresionați, se uită la ei. Apoi Mirela se desprinde de Liviu și aleargă spre ieșire) Au fugit! Rămîne pe joi...

C O R T I N A

1911

„Inovațiunea teatrul cu cinematograful”

Abia trecuse o lună de cînd ziarele Capitalei anunțaseră premiera filmului **Amor fatal** (consemnat în anale ca prima peliculă românească), și în ziarul **Rampa** din 21 octombrie 1911 se menționa că: „o mare casă cinematografică a luat, acum două zile, un film foarte interesant, și anume piesa **Înșir-te măr-gărite** de talentatul poet d. Victor Eftimiu. Filmul a fost înregistrat în diferite localități din țară și a fost pus în scenă de d. Aristide Demetriade, distinsul societar și Grigore Brezeanu, simpaticul regizor al Teatrului Național”.

Exagerările anunțului au putut fi lesne constatate de spectatoriul Teatrului Național din 7 noiembrie, același an. Reluîndu-se feeria lui V. Eftimiu **Înșir-te măr-gărite**, nu mică a fost surpriza publicului cînd, între două episoade scenice, se proiecta pe un ecran ceea ce povestea doar relata în replicile eroilor: intrarea lui Făt-Frumos în palat, lupta cu Zmeul, poate și peregrinările lui Buzdugan (după opinia reputatului istoric al filmului dr. Ion Cantacuzino — **Momente din trecutul filmului românesc**, Ed. Meridiane, 1965).

Deci nu se realizase un film propriu-zis de către „marea casă cinematografică” (în realitate, modesta reprezentanță „**Pathé Frères**” la noi — apud I. Cantacuzino), ci se turnase o suită de episoade menite să completeze spectacolul Naționalului.

Totuși, în filmografii, pelicula, azi pierdută, este citată, cronologic, ca a doua realizare a pionierilor ecranului din țara noastră.

Cu nostalgie, peste multă vreme, V. Eftimiu surdea de ceea ce entuziasmul **Rampe**i numise **inovațiunea teatrul cu cinematograful**: „...fintina din care scotea

apă băcița, era fotografia cișmelei din parcul Filaret, iar ruinele palatului cumpălitului zmeu le înfățișa o casă rămasă netencuită, pe la Băneasa, niște ziduri năruite, Deghizat în Zmeul-Zmeilor, pe care-l alunga în ținuturi de legendă, Făt-Frumos, călărea intendentul teatrului, Ghiță Baterie, pe locurile virane de la periferia Bucureștilor.” (v. **Oameni de teatru**, Ed. Meridiane, 1965).

Iată că, din aceeași arhivă, din care, de curînd, s-au ales paginile scenariului filmului **Independența României** (1912) considerate pierdute pentru totdeauna, arhiva marilor actori Constanța și Aristide Demetriade, un nou document atestă năzuința spre profesionalizare a întililor noștri cineaști.

Pe un caiet dictando, ajuns pînă la noi fără coperti, cu file smulse, Aristide Demetriade, regizor, interpret și scenarist, așterne cu creionul, rîzleț, două secvențe din „scenariul” feeriei filmate. Cîteva pagini mai departe, pînă la sfîrșit, sînt replicile unui rol de teatru, neidentificat, scris cu cerneală de o mînă străină.

Secvențele sînt localizate în pădurea Băneasa și în Parcul Libertății de astăzi, unde dăinuiau încă, în 1911, pavilioanele expoziției jubiliare din 1906, oferind excelent decor de epocă:

„Făt-Frumos călare vine în goană prin pădure și pe cîmp — asta la Băneasa. Continuare pe alcea din dreapta de la Parcul Expoziției pînă la cula boierească, unde sînt postați doi slujitori cu arme la intrare și alți doi se reped de-i iau ‘ca-lul cum sosește și el intră în curte (se continuă piesa de la intrarea lui Făt-Frumos)”. Este limpede că pelicula era gîndită pentru interpolări în spectacolul de teatru.

Decamdată, relieva consemnată este cea mai veche urmă a unui scenariu literar în cinematografia română.

Ionuț NICULESCU